

LEVRAOUEG STUDI HAG OBER

SANT BENEAD

REOLENN AR VENEC'H

STUDI HAG OBER 1974

KINNIGADENN AN DROIDIGEZH-MAN

Da glod Doue da gentañ eo bet gouestlet al labour-mañ bet savet en enor d'an Tad santel Benead, ma talvezo da gement hini a glask ar vuhez dre en em ren diouzh furnez Uheldad ar Venec'h.

Mar d-eo bet troet gwechall-gozh ar Reolenn en hor yezh, ne chom eus an dra-se na testenn na testeni deuet betek ennomp. Kavet hon eus an dachenn en fraosteg, ha poaniet hon eus start, a galon, da zigeriñ douar nevez. Hag evel m'eo bet savet ar Reolenn evit urzhiañ buhez kumun, eo bet ivez an droidigezh-mañ labour kumun, hep ma c'hellfe nep-hini merkañ spisoc'h e lod.

Taolet hon eus er yenjon had an here, reoù all laouen a vedo. Itron Varia Vreizh da lakaio ar greun da sevel.

E bloavezh ar Werc'hez 1949

Goude adwelout an droidigezh-mañ, ur wech ouzhpenn, diwar an testennoù diwezhañ-embannet eus ar Reolenn, e kredomp kinnig al labour-mañ d'hol lennerien, met dreist-holl, hervez ma'z esperomp, d'ar re a implijo anezhañ, en amzer da zont, evit o buhez speredel.

Gwengolo 1974

Pep gwir miret strizh gant an Unvaniezh Speredel

TAOLENN AR PENNADOÙ.

Pennad   Kentskrid ar Reolenn

1. Diwar-benn ar seurtoù-menec'h
2. Peseurt den e tle an Abad bezañ ?
3. Kuzul ar vreudeur
4. Pere eo binvioù an Oberoù mat ?
5. Ar sentidigezh
6. An tevel
7. An izelegezh
8. An Ofisoù sakr e-pad an noz
9. Pet salm a vo lavaret er Vijezezoù ?
10. Penaos e vo graet Ofis an noz e-pad an hañv
11. Penaos e vo graet ar Vijezezoù da sul ?
12. Penaos e vo lidet ar Meuleudioù ?
13. Penaos e vo lavaret ar Meuleudioù war ar pemdez ?
14. Penaos e vo lidet ar Vijezezoù e gouelioù ar Sent
15. Pegoulz e vo lavaret an Alleluia ?
16. Penaos e vo graet an Ofisoù sakr e-pad an deiz ?
17. Pet salm a vo lavaret gant eurioù an deiz ?
18. E peseurt urzh e vo lavaret ar Salmoù ?
19. An doare reizh da salmiñ
20. An doujañs er bedenn
21. Deaned ar Manati
22. Penaos e kousko ar venec'h ?
23. Eskumunidigezh ar felladennerien
24. Peseurt muzul a dle bezañ gant an eskumunugenn ?
25. Ar felladennoù brasoc'h
26. Ar re a yafe gant ar re eskumunuget hep aotre an Abad
27. Peseurt preder e tle an Abad da gaout e-keñver ar vreudeur eskumunuget?
28. Diwar-benn ar re na vennint ket gwellaat, evito da vezañ bet kastizet alies a-walc'h
29. Hag-eñ e tleer resev en-dro ar vreudeur aet kuit eus ar manati ?
30. Penaos kastizañ ar vugale yaouankañ ?
31. Pourvezer ar manati
32. Diwar-benn binvioù ha traezoù an manati
33. Daoust hag e tle ar venec'h kaout un dra bennak dezho o-unan?
34. Daoust hag e tle an holl resev eus ar pezh a zo ret, kement ha kement ? .
35. Sizhunierien ar Gegin
36. Ar vreudeur glañv.
37. Diwar-benn ar re gozh hag ar vugale
38. Diwar-benn lenner ar Sizhun
39. Diwar-benn muzul ar boued
40. Diwar-benn muzul an evaj
41. Da beseurt eurioù e tle ar venec'h predañ ?
42. Arabat komz goude ar C'homplidoù
43. Diwar-benn ar re a erru war-lerc'h
44. Penaos e roio digoll ar re eskumunuget ?
45. Diwar-benn ar re a ra mankoù er sal-bediñ

46. Diwar-benn ar re a vank en un dra bennak all
47. Penaos kemenn koulz an Oberenn-Doue ?
48. Al labour-korf pemdeziek
49. Reoliadur ar C'houraiz
50. Diwar-benn ar vreudeur a labour pell, pe en hent
51. Ar vreudeur ha n'o deus ket da vont re bell
52. Diwar-benn sal-bediñ ar manati
53. Penaos degemer an ostizidi ?
54. Daoust hag e c'heller resev lizheroù pe traoù all
55. Diwar-benn dilhad ha botoù ar vreudeur
56. Taol an Abad
57. Diwar-benn micherourien an manati
58. Penaos degemer ervat ar vreudeur nevez. ?
59. Diwar-benn ar vugale kinniget
60. Ar veleien a garfe derc'hel da chom er manati
61. Penaos degemer ar venec'h estren ?
62. Diwar-benn beleien ar manati
63. Renkadur ar gumuniezh
64. Diwar-benn diazezidigezh an Abad
65. Priol ar manati
66. Porzhierien ar manati
67. Diwar-benn ar vreudeur kaset en hent
68. Mar befe gourc'hemennet traoù dic'hallus
69. Na gredet ket er manati an eil difenn egile
70. Na gredet hini ebet kastizañ diwar skañv
71. Ra sento ar vreudeur an eil ouzh egile
72. Ar gred mat a dle ar venec'h da gaout
73. N'emañ-ket ar Reizhder a-bezh er Reolenn-mañ

Amañ e krog
KENTSKRID REOLENN AR VENEC'H

Selaou, va mab, gourc'hemenn ur mestr, ha digor d'e glevout skouarn da galon. Degemer ervat kelennadurezh un tad karantezus, ha kas anezhi da benn, ma c'helli distreiñ dre labour ar sentidigezh davet an Hini-e oas pellaet dioutañ dre laoskentez an disentiñ. Ouzhit eta e komzan bremañ, piv bennak out-te, hag ac'h eus dilezet da youlou-te evit stourm dindan mestroniezh an Aotrou Krist, ar Roue gwirion, en ur gemer armoù kreñv ha klodus-meurbet ar sentidigezh.

Da gentañ, ne vern peseurt oberenn vat e stagez ganti, ped start-kenañ an Aotrou ma vo eñ aze ganit da gas anezhi da benn; evel-se ne vo ket glac'haret diwezhatoc'h gant hon mankoù an Hini en deus teurvezet hon niveriñ e-touez e vugale. Ret eo dimp eta sentiñ bepred outañ hervez ar madoù en deus roet dimp : na vo ket, Tad konnaret, evit dishêrezhañ un deiz e vugale; na vo ket, Mestr spouronus taerijennet gant hon torfedoù, evit kas d'ar c'hastiz peurbadus servijerien fallakr-meurbet n'o defe ket youlet mont d'ar c'hlod war e lerc'h.

Savomp eta a-benn ar fin, er wech-mañ, broudet ma'z omp gant ar Skritur a lavar dimp : "Poent eo dimp bremañ dihuniñ" (1). Ha digor ganimp hon daoulagad da sklerijenn Doue, hon divskouarn war evezh-kaer, selaouomp peseurt ali a ro dimp mouezh Doue pa gri bemdez gant nerzh : "Hiziv. mar selaouit e vouezh, na galedit ket ho kalonou ! " (2), hag ivez pa lavar : "An neb en deus divskouarn da glevout, ra selaouo ar pezh a lavar ar Spered d'an Ilizoù" (3). Ha petra 'lavar ? "Deuit, va mibien, va selaouit. Deskiñ a rin deoc'h an doujañs ouzh an Aotrou (4). Redit e-keit m'hoc'h eus sklerijenn ar vuhez, gant aon na grogfe ennoc'h teñvalijenn ar marv" (5).

(1) Rom. 13, 11. (2) Salm 94, 8. (3) Disk. 2, 7. (4) S. 3£, 12. (5) Ynn 12, 35.

Hag an Aotrou, pa glask e-mesk an dud, en ur grial seurt galvadennoù, ur micherour dezhañ e-unan, a lavar c'hoazh : " Pehini eo an den a fell dezhañ kaout ar vuhez hag a c'hoanta gwelout deizioù a eurvad ? (6). Ha mar selaouez-te ha mar respontez : " Me eo ", e lavaro dit an Aotrou Doue : " Mar fell dit kaout ar vuhez wirion ha peurbadus, diwall da deod diouzh ar gwall, ha gra ar mad; klask ar peoc'h ha red war e lerc'h (7). Ha mar grit evel-se, va daoulagad a baro warnoc'h, va divskouarn ho selaouo, ha zoken a-raok deoc'h va fediñ, e lavarint deoc'h : Aze oan ! " (8). Petra 'zo dousoc'h dimp, breudeur karet-meurbet, eget ar vouezh-se eus an Aotrou ouzh hon pediñ ? En e drugarez, setu ma tiskouez dimp an Aotrou', hent ar vuhez.

Gourizet eta hon dargreiz gant ar feiz hag obererezh ar mad, bleniet gant an Aviel, deomp gant e hentoù, ma tellezimp gwelout en e Rouantelezh an Hini en deus hor galvet. Rak mar fell dimp mont da chom e tabernakl ar Rouantelezh-se, eo dre redek war-bouez an oberoù mat e c'hellimp sevel betek ennañ. Met a-unan gant ar Profed, en goulennomp digant an Aotrou, en ur lavarout dezhañ : " Aotrou, piv a vo o chom en ho Teltenn ha piv a ziskuizho war ho Menez santel ? " (9). Ha war-lerc'h hor goulenn, breudeur, klevomp an Aotrou o tiskouez dimp gant e respont an hent da vont gantañ war-zu e Deltenn : " An neb a gerzh en dinamded hag a gas da benn ar reizhder, a lavar ar wirionez en e galon, na liv ket gevier gant e deod, na ra ket gaou ouzh e nesañ, na zegemer ket an droukkomzoù enep e amezeg "

(10); an hini a argas pell diouzh selloù e galon, gwidreoù an diaoul ouzh e atizañ d'an droug gant atiz e c'hoantegezh e-unan; an hini a gas e soñjoù fall da get, dre gregiñ er gorad, evit o flastrañ ouzh ar C'hrist; ar re na dennont ket lore'h eus ar mad a reont, evito da zoujañ da vat an Aotrou; ar re a soñj er c'hontrol n'eo ket diouto o-unan e c'hellfe dont ar mad o deus, met eus an Aotrou, hag a rent neuze meuleudi d'an Hini a labour enno, en ur lavarout a-gevret gant ar Profed : " N'eo ket dimp, Aotrou, n'eo ket dimp-ni, met d'hoc'h ano-c'hwi rentit gloar " (11). Evel-se ne fellas ket d'an Abostol Paol lakaat war e gont un dra bennak eus e brezegerezh, eñ hag a lavare : " Dre c'hras Doue ez on ar pezh ez on " (12), ha kement-mañ ivez : " An hini en em veul, ra'n em veulo en Aotrou " (15) .

(6) Salm 33, 13. (7) S. 33, 14-15. (8) Iz. 58, 9.(9) S. 14, 1. (10) S. 14, 2-3.

Setu perak e lavar an Aotrou en Aviel ; " An hini a selaou va c'homzoù hag a ra diouto a lakain heñvel ouzh un den fur hag en deus savet e di war ar roc'h. Dont a reas an doureier, c'hwezhañ 'reas an avelioù o'n em strinkañ ouzh an ti-se, met ne gouezhas ket en e boull, rak diazezet e oa war ar roc'h " (14). O lavarout se e c'hortoz an Aotrou ma respontimp bemdez d'e gentelioù santel gant hon oberoù. Mar bez lezet dimp devezhioù ar vuhez-mañ eo evit glanaat diouzh hor pec'hedoù, hervez ma tiskler an Abostol : " Daoust ha n'ouzout ket emañ pasianted Doue ouzh da gas d'ar binijenn ?" (15). Rak an Aotrou madelezhus a lavar : " Ne 'fell ket din e varvfe ar pec'her, met ma tistroio ouzhin ha ma vevo " (16).

P'hon eus eta, breudeur, goulennet ouzh an Aotrou piv a vo o chom en e Deltenn, hon eus klevet digantañ petra hon eus d'ober evit kaout annez enni : kasomp eta da benn hon deverioù a annezad, ma vimp hêred eus Rouantelezh an Neñvoù.

Ret eo neuze aozañ hor c'halonoù hag hor c'horfoù da stourm ha da servijañ dre ar sentidigezh santel ouzh ar gourc'hemenoù. Evit kement tra a seblantfe gwall-ziaes d'hon natur, goulennomp digant an Aotrou ma plijo dezhañ reiñ dimp sikour e c'hras. Mar fell dimp eta, o tec'hout rak poanioù an Ifern, mont betek ar vuhez peurbadel, neuze, keit ha ma c'hellomp c'hoazh ha ma chomomp en ur c'horf, keit ha m'hon eus frankiz da gas da benn an holl draoù-man, oc'h en em ren diouzh an hent a sklerijenn-mañ, redomp hag oberiomp, par ma c'hellomp, evit ma talvezo dimp er beurbadelezh.

(11) Salm 113, 1. (12) I Kor. 15, 10. (13) 2 Kor. 10,17, Rom. 2, 14. Tĭ6) Yec'h. 18, 23.

Ar pezh hon eus da ziazezañ eo ur skol a servij Doue, ha spi hon eus ne c'hourc'hemennimp netra re galet, netra re bonner. Mar kavez pelloc'h un dra bennak start un tammig , bet laket diwar abegoù reizh pe da skarzhañ an techoù fall pe da virout ar garantez, n'ez ket diouzhtu, spouronet gant an aon, da dec'hout er-maez eus hent ar silvidigezh, en ha ne c'hell bezañ nemet strizh an antre anezhañ. Evit gwir, seul vuioc'h ma tistroer gant feiz ouzh Doue ec'h en em zigor ar galon hag e reder en hent gourc'hemenoù Doue gant un douster dreist-lavar a garantez. Hag evel-se, hep kuitaat morse e renerezh, met o terc'hel en e gelennadurezh hag o chom er manati betek ar marv, ra vimp lodek, dre ar basianted, e poanioù ar C'hrist, evit bezañ dellezek ivez da gaout perzh en e Rouantelezh. Amen.

AMAN E KROG TESTENN AR REOLENN

Pennad kentañ : Diwar-benn ar seurtoù-meneg'h.

Anat eo ez eus pevar seurt a venec'h. Da gentañ, ar genveverien, da lavarout eo ar re a vev en ur manati o stourm hag o servijañ dindan ur Reolenn hag un Abad.

Da c'houde, un eil re a zo an Anakoretad, da lavarout eo, an Ermitted. Ar re-se, ha n'emaint ken e berv kentañ o distro ouzh Doue met bet amprouet e-pad pell en ur manati ha deuet akuit gant skoazell ar re all, o deus desket penaos stourm ouzh an Diaoul; ha kenteliet mat bremañ, ez eont eus a douez linenn-emgann o breudeur da stourm o unan-penn er gouelec'h, dienkreiz goude chom hep frealz ar re all, pa 'z eo a-walc'h dezho o daouarn hag o divrec'h-int, da enebiñ gant skoazell Doue ouzh gwalldechoù ar c'horf hag ar spered.

An trede seurt a venec'h avat, unan fall-tre anezhañ, a zo hini ar Sarabaited, ha n'int ket bet amprouet, evel an aour er fornez, gant reolenn ebet e komzfe enni ar skiant prenet; hogen, gwakaet evel plom, e viront c'hoazh en o oberoù o feiz d'ar bed, ha gant o fenn touzet n'ouzont nemet bezañ gaouiat d'an Aotrou. En em strollañ a reont, daou pe dri a-gevret, pe zoken a-unanoù, en ur chom hep mesaer.

N'en em glozont ket e krevier deñved an Aotrou, met en o re-int, en ur gemer da lezenn plijadur o c'hoantoù, pa lakont da santel petra bennak o deus soñjet pe zivizet, ha pa gav dezho ez eo difennet kement ha na blij ket dezho.

Ur pevare seurt a venec'h a zo, a reer anezho ar rederien-vro, a dremen a gontre da gontre o holl vuhez-pad, herberc'hiet e-pad tri pe bevar devezh en ti-mañ pe an ti-se ; bepred o foetañ hent, distabil atvo, hag o servijañ bepred o c'hoantegezhioù hag o lontegezh, ez int e pep keñver gwashoc'h c'hoazh eget ar Sarabaited. Gwelloc'h eo tevel eget komz diwar-benn an trist a vuhez a ren an holl dud-se.

Lezomp anezho eta ha deomp, gant skoazell Doue, da reoliañ he buhez da ouenn nerzhus ar Genveverien.

Eil pennad : Peseurt den e tle an Abad bezañ ?

Un abad dellezek da vezañ e penn ur manati a dle derc'hel soñj eus an ano a zo e hini, ha lakaat da wir en e oberoù an ano-se a zen kentañ. Rak krediñ a reomp emañ er manati oc'h ober evit an Aotrou Krist, peogwir eo e ano a roer dezhañ, hervez ma lavar an Abostol : " Resevet hoc'h eus spered an advabelezh, e c'harmomp ennañ ; Abba, Tad ! " (1). Setu perak ne dle ket an Abad - Doue ra viro ! - kelenn pe ziazezañ, pe c'hourc'hemenn tra ebet a vefe er-maez eus lezenn an Aotrou ; hogen gant e urzhioù hag e gelennadurezh, ra vo reizhder Doue an hini en em silo e speredoù e ziskibien, evel ur goëll da labourat enno .

D'an Abad da zerc'hel soñj e vo sellet pizh e barn spouronus an Aotrou ouzh an daou dra-mañ : e gentelioù ha sentidigezh e ziskibien. Ra ouezo ivez an Abad e vo laketa war gont ar mesaer kement en devo an Tad-tiegezh kavet a re zister en e zeñved. Er

c'hontrol e vo didamallet ar mesaer en devo laket e holl aked d'ober war-dro un tropell turmuder ha disent, an hini en devo pledet gant e holl nerzh da bareañ oberoù kleñvidik e zeñved : hogen absolvit e barn an Aotrou, e c'hello ar pastor-se lavarout d'an Aotrou a-unan gant ar Profed : " N'em eus ket kuzhet ho reizhder em c'halon, diskleriet em eus ho kwirionez hag ho silvidigezh (2). Int-i avat en o dispriz, o deus graet fae ouzhin " (3).

Hogen an deñved bet chomet disent ouzh e strivoù e vo ar c'hastiz ar fin anezho, ar Marv e-unan evel mestr warno.

(1) Rom. 8, 15. (2) Salm 39, 11. (3) Iz. 1, 2.

An hini a resev eta an ano a Abad a dle gouarn e ziskibien gant un doubl a gelennadurezh : gant e oberoù kentoc'h c'hoazh eget gant e gomzoù, diskouez dezho an holl draoù mat ha santel, en doare da ziskleriañ dre gomz gourc'hemenoù an Aotrou d'an diskibien barrek a-walc'h, ha da zisplegañ anezho gant e oberoù o-unan d'ar re a zo izeloc'h ha kaletoc'h a galon. Kement avat en devo desket d'e ziskibien diwall diouto, ra ziskouezo gant e oberoù ne dleer ket en ober, gant aon na zeufe da vezañ kondaonet goude prezeg d'ar re all, ha na lavarfe Doue dezhañ un deiz, en abeg d'e bec'hedoù : "Perak e tislegez va lavarou hag e kemennez va Emglev gant da c'henoù ? Te avat ac'h eus kasaet va gourc'hemenoù ha distailet a-drek dit va c'homzoù " (4), hag ivez an dramañ : "Te hag a wele ar blouzenn e lagad da vreur, n'ec'h eus ket gwelet an treust a oa ez hini-te " (5).

Arabat d'an Abad ober er manati diouzh diavaezioù an dud. Na garet ket unan bennak muioc'h eget egile, nemet marteze an hini en devo kavet gwelloc'h gant e oberoù mat hag e sentidigezh. Arabat dezhañ lakaat an den en e frankiz a-raok an hini deuet eus ar sklavelezh, nemet e vefe. diwar un abeg reizh bennak. Rak pa welo an Abad emañ ar justis ouzh en goulenn evit unan bennak, ra raio diouti n'eus forzh peseurt renk a vefe hini an den-se. A-hend-all, ra viro pep unan e renk; rak pe sklav pe den en e frankiz e vefemp, ez omp holl unan er C'hrist, hag ez omp holl soudarded o servijañ en un hevelep strollad-stourm dindan mestroniezh un hevelep Aotrou. Rak " ne ra ket Doue diouzh diavaezioù an dud " (6). N'omp ket diforc'het gantañ, nemet e vefemp kavet gwelloc'h eget ar re all dre hon oberoù mat hag hon izelegezh. R'en devo eta an Abad an hevelep karantez e-keñver an holl; hag an hevelep lezenn a reno an holl vreudeur hervez dellid pep hini.

En e gelennadurezh e tle an Abad ober bepred diouzh ar sturienn-mañ a ro dimp an Abostol pa lavar : " Rebech, asped, skandal !" (7); da lavarout eo, ra ouio hervez an ampoent hag an degouezhioù, meskañ gourdrouz gant flourad, evit diskouez war un dro doare groñs ur mestr ha kalon trugarezus un tad. E zever a zo eta kement-mañ : krozal garv a-walc'h ouzh ar re a zo disent ha distabil, met atizañ da vont war-raok ar re sentus, dous hag habask; evit ar re a ziskouez diegi pe zispriz, e kemennan dezhañ ober outo gant rebech ha kastiz. Arabat e seblantfe chom hep gwelout mankoù ar felladennerien; met diouzhtu pa grogint da sevel, ra droc'ho anezho, e-keit ha ma c'hell c'hoazh, betek ar wrizienn; ra viro soñj eus gwalleur Heli, beleg Silo. Ar re gizidikoc'h, ar re speredek, e vo a-walc'h o rebech dre gomz ur wech pe ziv. Ar re fall avat, ar re galet, lorc'hus, disent, e tleo an Abad o rediañ gant ar skourjez hag ar c'hastiz a gorf, kerkent ha deroù ar pec'hed,

en ur c'houzout eo bet skrivet ; " An den diskiant ne vez ket reizhet gant komzoù " (8), hag ivez : " Sko ouzh da vab gant ar gelastrenn, hag e tieubi e ene eus ar marv " (9).

(4) Salm 99, 16-17. (5) Mzh. 7, 3. (6) Rom. 2, 11. (7) 2 Tim. 4, 2.

(8) Krenn. 29, 19. (9) Krenn. 23, 14.

An Abad a dle derc'hel soñj peseurt den ez eo, peseurt ano a vez roet dezhañ, ha gouzout e vez goulennet muioc'h digant an hini a vez fiziet muioc'h ennañ. Ra ouio pegen diaes ha tenn eo ar garg en deus resevet ; ren an eneoù hag ober diouzh doareoù disheñvel kalz a dud. Meuliñ hemañ, gourdrouz hennezh, kuzuliañ henhont, ober diouzh stumm ha temz pep hini, en doare d'en em ober ha d'en em blegañ d'an holl, evit chom hep gouzañv na gwall na koll ebet en tropell fiziet ennañ, met er c'hontrol, evit en em laouenaat gant gwellidigezh ha kresk an deñved mat.

A-raok pep tra, ra chomo hep koll ar gwel eus silvidigezh an eneoù fiziet ennañ, hag hep dibrizout anezhi dre deurel muioc'h a evezh ouzh an traoù dibad, douarel ha bresk. Met ra soñjo bepred eo eneoù en deus resevet da ren ma tleo rentañ kont anezho. Evit na gemero ket da zigarez e vefe marteze dister danvez ha pourvezioù an ti, r'en devo soñj eus lavarenn ar Skritur : " Da gentañ, klaskit Rouantelezh Doue hag e reizhder. hag an holl draoù-se a vo roet deoc'h en tu-hont " (10), hag ivez : " Ne vank mann ebet d'ar re a zouj anezhañ " (11).

Ra ouio e tle an hini en deus resevet eneoù da ren, bezañ prest da rentañ kont anezho. Ha pe niver bennak a vreudeur en devo bet dindan e ward, ra ouio kaer e rento kont da zeiz ar varn eus pep unan eus an eneoù-se, ha sur mat, war ar marc'had, eus e hini-eñ. Evel-se eta, en ur gaout aon atav rak ar goulennadenn a vo graet outañ evel mesaer an deñved bet fiziet ennañ, e vo, dre deurel pled ouzh kontoù ar re all, evezhiiek ouzh e re; ha dre labourat gant e gentelioù da wellidigezh ar re all, e teuio e-unan d'en em wellaat ha da skarzhañ kuit e walldechoù.

(10) Mzh. 6, 33. (11) Salm 33, 10.

Trede pennad : Kuzul ar vreudeur.

Bep gwech ma vo traoù a-bouez da zivizout er manati, ra vodo an Abad ar gumuniezh a-bezh, ma tisplego d'an holl pe tra 'zo e kaoz. Selaou a raio ali Kuzul ar Vreudeur, ha goude en em soñjal e raio ar pezh en devo kavet an talvoudusañ. An holl eta, emezomp, a vo galvet d'ar C'huzul, rak alies eo d'an hini yaouankañ e tiskouez an Aotrou petra 'zo ar gwellañ. Ar vreudeur avat a roio o ali gant pep sentidigezh hag izelegezh, hep kredout difenn garv o doare gwelout; rak pep tra a dle chom e disentez an Abad, e doare ma vo sentet gant an holl ouzh ar pezh en devo-en kavet ar gwellañ; koulskoude, evel ma'z eo dever an diskibien sentiñ ouzh ar mestr, eo ivez dever an Abad aozañ pep tra gant ragevezh ha reizhder.

En holl draoù eta, ra vo heuliet gant an holl ar Reolenn evel mestrez, ha na vezet den diaviz a-walc'h evit diroudañ diouti. Arabat da nikun er manati heuliañ bolontez e galon e-unan, ha na gredet hini ebet breutaat pe rendaeliñ divergont ouzh e

Abad e-barzh pe e-maez ar manati. Ma kredfe unan bennak en ober, e vefe kastizet hervez ar Reolenn. An Abad e-unan koulskoude ne raio tra ebet nemet en doujañs-Doue ha gant sentidigezh ouzh ar Reolenn, o c'houzout diarvar-kaer e tleo rentañ kont da Zoue, ar barner reizh-kenañ, eus kement tra en devo barnet e-unan.

Evit an traoù disteroc'h da zivizout evit ezhommoù ar manati, e c'houlenno ali ar re goshañ hepken, hervez ma'z eo skrivet : " Gra pep tra diwar guzul evit n'az po ket da gaout keuz goude-se " (1).

(1) Sir. 32, 24.

Pevare pennad : Pere eo binvioù an oberoù mat ?

Da gentañ, karout an Aotrou Doue gant hon holl galon, hon holl ene, hon holl nerzh' (1).

Da c'houde, hon nesañ evel domp hon-unan (2) .

Goude-se, chom hep lazhañ (3).

Chom hep avoultriñ (4).

Chom hep laerezh (5).

Chom hep droukc'hoantaat (6).

Chom hep dougen fals-testeni (7).

Enoriñ an holl dud (8).

Chom hep ober d'ar re all ar pezh ne garfemp ket vefe graet dimp.(9).

En em nac'hañ evit heuliañ ar C'hrist (10).

Kastizañ hor c'horf (11).

Chom hep en em reiñ d'ar blijadur (12).

Karout ar yun (13).

Pennad 4, (1) Adl. 6, 5. (2) Lk. 10, 27. (3) Lk. 18, 20 (4) Mzh. 19, 18. (5) Erm. 20, 15. (6) Adl. 5, 21. (7) Mk. 10, 19. (8) 1 Pêr 2, 17. (9) Tob. 4, 7. (10) Mzh. 16, 24. (11) 1 Kor. 9, 27. (12) 2 Per 2, 13. (13) Yoel 1, 14, 2 12-15.

Sikour ar beorien (14).

Gwiskañ an neb a zo en noazh (15).

Mont da welout ar glañvourien (16).

Sebeliañ ar re varv (17).

Skoazellañ ar re a zo en diaezamant (18).

Frealziñ an dud glac'haret (19).

En em lakaat er-maez eus doareoù ar bed (20).

Chom hep lakaat mann ebet a-raok karantez ar C'hrist (21).

Chom hep kas da benn e gonnar (22).

Chom hep mirout e gonnar evit an amzer da zont (23).

Chom hep magañ gwidre en hor c'halon (24).

Arabat reiñ ur peoc'h diwirion (25).

Chom hep dilezel ar garantez (26).
Arabat touiñ, gant aon da derriñ al le (27).
Lavarout ar wirionez a galon hag a c'henoù (28).
Arabat rentañ an droug evit ar mad (29).
Chom hep ober gaou ouzh den, hogen gouzañv en-habask pa vez graet ouzhimp (30).
Karout hon enebourien (31).
Chom hep mallozhiñ en-dro ar re a vallozh ac'hanomp, met kentoc'h o bennigañ (32).
Gouzañv gant pasianted bezañ heskinet evit ar reizh (33).
Arabat bezañ lorc'hus (34).
Arabat en em reiñ d'ar gwin (35).
Na d'al lontegezh (36).
Na re garout ar c'housed (37).
Na bezañ lezirek (38)

(14) Tob. 4, 7. (15) Iz. 58, 7. (16) Mzh. 25, 36. (17) Tob. 1, 21, 2, 4, 7-9. (18) Iz. 1, 17. (19) Tob. 5, 14. (20) Jak. 1, 27. (21) Mzh. 10, 37-38. (22) Mzh. 5, 22. (23) Sir. 28, 35. (24) Slm 14. (25) Rom. 12, 9. (26) 1 Per 4,8. (27) Mzh. 5, 33-37. (28) Slm 14. (29) 1 Tes. 5, 15. (30) 1 Kor. 6, 7. (31) Lk. 6, 27-35. (32) 1 Per 3, 9. (33) Mzh. 5, 10, 734) Tob. 4, 14. (35) 1 Tim. 3, 3. (36) Sir. 37,32. 737) Krenn. 20, 13. (38) Rom. 12, 11.

Na grozmoler (39).
Na droukkomzer (40).
Lakaat hor fiziañs en Doue (41).
Pa welomp un dra bennak a vad ennomp, en lakaat war gont Doue ha n'eo ket war hon hini (42).
Evit an droug avat, gouzout eo ganimp bepred e vez graet, hag en lakaat war hor c'hont (43).
Kaout aon rak deiz ar Varn (44).
Krenañ rak an Ifern (45).
C'hoantaat ar vuhez beurbadel gant holl nerzh hor spered (46) .
Kaout bemdez hor marv dirak hor sell (47).
Teurel evezh e pep mare ouzh oberoù hor buhez (48).
Gouzout a dra sur emañ Doue o sellout ouzhimp e pep lec'h (49).
Flastrañ diouzhtu ouzh ar C'hrist ar soñjoù fall a ziwan en hor c'halon (50).
Diskleriañ anezho d'un tad speredel (51).
Diwall hor genoù diouzh ar c'homzoù drouk pe zireizh(52).
Chom hep karout komz e-leizh (53).
Arabat lavarout komzoù goull pe farserezh (54).
Chom hep karout c'hoarzhin kalz hag a bouez korf (55).
Selaou a galon vat al lennadurioù santel (56).
En em reiñ alies d'ar bedenn (57).
Bemdez kofesaat ouzh Doue er bedenn hor pec'hedoù tremenet, gant leñv ha gouelvan, hag ouzhpenn-se, en em wellaat diouto (58).

(39) 1 Kor. 10, 10. (40) Fur. 1, 11. (41) Salm 72. (42) 1 Kor. 4, 7. (43) Oz. 13, 9. (44) Mzh. 25, 13. (45) Mzh. 10, 28. (46) Fil. 1, 23. (47) Mzh. 24, 42. 748) Adl. 4, 9. (49)

Krenn. 5, 21. 750) Slm 136. (517“Sir. 8, 11. (52) Slm 33. (53) Krenn. 10, 10. (54) Mzh. 12, 36. (55) Sir. 21, 23. (56) Lk. U, 28. (57) Kol. 4, 2. (58) Slm 6.

Arabat kas da benn droukc'hoantoù ar c'horf, hogen kasaat hor gwallyoulou (59).
Sentiñ e pep tra ouzh gourc'hemennou an Abad, ha goude ma rafe-eñ (Doue ra viro) en un doare disheñvel; met neuze derc'hel soñj eus ar gourc'hemenn-mañ eus an Aotrou : " Grit ar pezh a lavaront ha na rit ket ar pezh a reont " (60).
Chom hep karout bezañ laket da sant; met bezañ den santel da gentañ, ma vo lavaret se diwar hor penn gant muioc'h a wirionez (61).
Seveniñ bemdez gant hon oberoù gourc'hemennou Doue (62).
Karout ar burentez (63).
Chom hep kasaat den ebet (64).
Chom hep magañ gwarizi na kaout avi (65).
Chom hep karout rendaeliñ (66).
Tec'hout diouzh al lorc'h (67).
Doujañ ar re goshañ (68).
Karout ar re yaouankañ (69).
Pediñ, e karantez ar C'hrist, evit hon enebourien (70).
Ober peoc'h a-raok kuzh-heol gant an neb hor bije bet dizemglev gantañ (71).
Ha chom hep koll morse fiziañs e trugarez Doue (72).

Setu aze binvioù an arz speredel. Goude labourat ganto dizehan, noz-deiz, neuze pa'z adroimp anezho da Zoue en deiz ar varn, e resevimp digantañ da c'hopr, ar pezh en deus prometet e-unan : " Ar pezh n'o deus ket gwelet an daoulagad na klevet an divskouarn na soñjet kalon an den a zo' bet aozet gant Doue evit ar re a gar anezhañ " (73).

Ar stal-labour ma sevenomp enni kement-se gant aked, eo kloastr ar manati hag ar stabilded er gumuniezh.

(59) Gai. 5, 16; Sir. 18, 30. (60) Mzh. 23, 3. (61) Mzh. 6, 1. (62) Sir. 6, 37. (63) I Tim. 5, 22. (64) Lev. 19, 17. 765) Jak, 3, 14, 16. (66) 2 Tim. 2, 14, 20. (67) Salm 130. (68) Lev. 19, 32. (69) 1 Tim. 5, 1. (70) Mazh. 5, 44. (71) Ef. 4, 26. (72) Salm 51. (73). 1 Kor. 2, 9.

Pennad pemp : Ar sentidigezh

Kentañ derez an izelegezh eo sentiñ war an taol. Honnezh eo izelegezh ar re na garont mann ebet muioc'h eget an Aotrou Krist. Abalamour d'ar servij santel o deus prometet, pe e vefe gant aon rak an Ifern pe evit klod ar vuhez beurbadel, ar re-se, kerkent ha gourc'hemennet un dra bennak gant ar rener, n'houllont gouzañv dale ebet evit en seveniñ, evel pa vefe bet gourc'hemennet gant Doue. Diwar-benn ar re se eo e lavar an Aotrou : " Kerkent ha klevet gant e zivskouarn en deus sentet ouzhin " (1). Ha lavarout a ra ivez d'an Doktored : " An hini ho selaou am selaou " (2).

Ar re-se eta, o tilezel raktal o aferioù hag o leuskel o youl-int, distrob kerkent o daouarn, a lez diechu pezh a reont hag a ya war raok prest da sentiñ, evit seveniñ ar pezh a vez gourc'hemennet. Evel en un hevelep koulz, an urzh kemennet gant ar mestr hag an

oberenn kaset da benn gant an diskibl, an daou dra en em zispleg ken buan-all, evel war un dro gant an difrae a ro an doujañs ouzh Doue. Rak e kalon ar re-se emañ o chom ar c'hoant da gerzhout d'ar vuhez beurbadel.

Ya, kemeret o deus an hent strizh e lavar dioutañ an Aotrou ; " Strizh eo an hent a gas d'ar vuhez " (3), en doare na vevont ket ken diouzh o giz, na sentont ket ken ouzh o c'hoantoù pe o flijadurioù; met o vale diwar diviz ha gourc'hemenn un all, en ur dremen o buhez e kumuniezhoù, e c'hoantaont un Abad da ren warno. Sur mat, ar seurt-se eo ar re a heul al lavarenn-mañ eus an Aotrou : " N'on ket deuet d'ober va youl-me, met youl an Hini en deus va c'haset " (4).

(1) Salm 17. (2) Lk 10, 16. (3) Mzh 7, 14. (4) Ynn 6.

Plijus da Zoue ha dous d'an dud eo ar sentidigezh-se ma vez graet enni ar pezh a vez gourc'hemennet, hep re-hast na dale, hep laoskentez na grozmol, hep respont ebet a-enep. Rak ar sentidigezh diskouezet d'ar renerien eo da Zoue e renter anezhi, eñ hag en deus lavaret : " An hini ho selaou am selaou " (5). Ha ret eo d'an diskibien kinnig anezhi a galon vat, pa blij da Zoue an hini a ro ez-laouen (6).

Hogen, mar sent an diskibl a youl fall, ma c'hrozmol, n'eo ket a gomz hepken, met ivez en e galon, neuze, ha goude ma rafe an dra c'hourc'hemennet, ne vo ket plijus da Zoue, eñ hag a sell ouzh e galon o c'hrozmolat; ne c'hounezo gras ebet gant seurt oberenn, met kentoc'h eo kastiz ar c'hrozmolerien a gouezho warnañ, mar ne wella ket en ur baeañ digoll.

Pennad c'hwec'h : An tevel

Greomp hervez ar gomz-mañ eus ar Profed : " Lavaret em eus : teurel a rin evezh ouzh va hentoù, evit na bec'hin ket gant va zeod; laket em eus ur gward ouzh va genoù; chomet on dilavar em izelegezh; zoken diwar-benn traoù mat ez on chomet digomz " (1). Gant-se e tiskouez ar Profed kement-mañ : mar d-eo ret a-wechoù dilezel komzoù mat evit mirout ar sioulder, na pegen muioc'h ne dleer ket en em ziwall diouzh ar c'homzoù fall ha kaout aon rak kastiz ar pec'hed. En abeg da briz uhel ar sioulder, ne vo ket aotrete eta, nemet rouez-tre, d'an diskibien beurvevat, komz kenetrezo, ha goude na vefe nemet evit divizoù. mat, santel ha skouerius. Rak skrivet eo : 0 komz kalz n'hellez ket diwall diouzh ar pec'hed " (2). Hag e lec'h all c'hoazh : " Ar marv hag ar vuhez a zo e galloud da deod " (3) . Rak komz ha kelenn eo tra ar mestr, tevel a selaou a zere ouzh an diskibl.

Neuze, ma'z eus traoù da c'houlenn digant ar rener, ra vint goulennet izelek ha doujus-kenañ. Ar bourdoù avat, ar c'homzoù goullo, ar furlukinerezh, o c'hondaoniñ a reomp da chom da viken er-maez eus pep lec'h; evit seurt komzoù ne aotreomp ket d'an diskibien digeriñ o genoù.

(5) Lk. 10, 16. (6) 2 Kor. 9, 7.

(1) Salm 38, 1-3. (2) Krenn. 10, 19. (3) Krenn. 18, 21.

Pennad seizh : An izelegezh

Ar Skritur Sakr, va breudeur, a youc'h dimp ar c'homzoù-mañ : " An neb en em uhela a va izelaet, hag an neb en em izela a vo uhelaet " (1). Dre lavarout kement-se e tiskouez dimp ez eo pep uhelegezh a-ouenn gant al lorc'hentez ; hag en em ziwall diouti eo ar pezh a fell d'ar Profed pa ziskler : " Aotrou, va c'halon n'he deus ket klasket uhelegezh, ha n'em eus ket savet va daoulagad da re-veur; n'em eus ket kerzhet er vrasoni nag en traoù eston dreist din-me !" Met petra ? " Mar n'em bije ket bet soñjoù izelek, mar em bije uhelaet va ene ... neuze en ho justis ho pije laket va ene da vezañ evel ur bugel dizonet diouzh e vamm " (2).

Ac'hann 'ta, breudeur, mar fell dimp tizhout barr an izelegezh uhelañ, ha diraezh buan al lein neñvel-se hag e saver betek ennañ gant izelegezh ar vuhez-mañ, eo ret ober dimp hon-unan evel ur skeul, gant barrinier hon oberoù o sevel uheloc'h-uhelañ, diouzh skouer ar skeul-se en em ziskouezas da Yakob en e hun, ma wele an Aeled o pignat hag o tiskenn ganti.

Evidomp, hep mar ebet, an diskenn hag ar sav-se n'o deus ster all ebet nemet diskouez e tiskenner dre an uhelegezh hag e saver dre an izelegezh. Hag ar skeul-se en he sav eo hor buhez er bed-mañ, a vez laket gant Doue da sevel betek an neñv, bep m'en em izela hor c'halon. Bannoù kostezioù ar skeul, hervezomp, a zo hor c'horf hag hon ene; hag etrezo, galv Doue en deus sanket pazinier disheñvel a izelegezh hag a reizhder hon eus da bignat ganto.

(1) Lk. 14, 11. (2) Salm 130, 1-2.

Evel-se kentañ pazenn an izelegezh eo lakaat bepred dirak hon daoulagad an doujañs dleet da Zoue, diwall a-grenn diouzh disoñjal kement en deus Doue gourc'hemennet dimp, hogen er c'hontrol, bezañ bepred ouzh en kounaat; bezañ dalc'hmat o rodellat en hor spered penaos e kouez er gehenna en abeg d'o fec'hedoù ar re a ra fae ouzh Doue, ha penaos d'an dud a zoujañs-Doue eo bet aozet ar vuhez beurbadel.

Evel-se o'n em ziwall e pep koulz diouzh ar pec'hedoù hag an techoù fall, da lavarout eo, re ar soñj, an teod, an daoulagad, an daouarn, an treid, erfin diouzh hor gwallyoul hon-unan, hag ivez o'n em virout diouzh c'hoantegezhioù drouk ar c'horf, ra gredo pep hini emañ Doue e pep koulz o sellout eus an neñvoù, emañ holl oberoù an den e pep lec'h dindan daoulagad an Doueelezh, hag e vez kemennet dezhi e pep koulz gant an Aeled, kement a reomp. En diskleriet en deus dimp ar Profed, emañ Doue evel-se bezant bepred en hor soñjoù, pa lavar : " Doue a sell pizh ouzh ar c'halonoù hag al lonezhi " (3); hag ivez : " An Aotrou a anavez soñjoù an dud " (4). Ha lavarout a ra c'hoazh : " Komprenet hoc'h eus va soñjoù a bell bras " (5); hag ivez : " Soñjezonoù an den en em zisklerio deoc'h " (6). Evit ma vo eta ar breur talvoudus war evezh e-keñver e soñjoù fall, ra lavaro en e galon dezhañ e-unan : " Mar en em ziwallan diouzh va fallagriezh, e vin neuze dinamm dirazañ " (7).

Hor youl hon-unan eo difennet ivez ouzhimp ober diouti pa lavar ar Skritur : " En em zistro diouzh da youloù-te " (8). Hag en hevelep doare e c'houlennomp ouzh Doue er bedenn ma vo sevenet e youl-eñ (9).

Desket e vez dimp eta, e gwirionez, chom hep seveniñ hor youl, dre deurel pled ouzh ar pezh a lavar ar Skritur : " Hentoù 'zo a seblant reizh d'an dud, met e don an Ifern e tiskenn o fenn diwezhañ " (10), hag ivez dre gaout aon rak ar pezh a zo diskleriet diwar-benn an dud diegus : " Brein int deuet da vezañ hag euzhus-meurbet en o flijadurioù " (11). E-keñver c'hoantegezhioù ar c'horf, kredomp emañ Doue bezant dimp atav, hervez ar pezh a lavar ar Profed da Zoue : " Aotrou, dirazoc'h emañ pep unan eus va c'hoantoù " (12).

(3) Slm 7, 10. (4) Slm 93, 11. (5) Slm 138, 2. (6) Slm 75, 11. (7) Slm 17, 24. (8) Sir. 18, 30. (9) Mzh. 6, 10. (10) Krenn. 16, 23. (11) Slm 13, 1. (12) Slm 37, 10.

Ret eo eta en em ziwall diouzh an drouc'hoantegezhioù, rak ouzh dor ar blijadur emañ ar marv. Ac'hano e c'hourc'hemenn ar Skritur kement-mañ : " N'a ket da heul da zroukc'hoantoù " (13). Neuze, mar d-emañ daoulagad an Aotrou o teurel pled ouzh ar re vat hag ar re fall, ha mar d-emañ o sellout atav eus an neñv ouzh bugale an dud, da welout hag-eñ ez eus unan a vefe speredek hag o klask Doue, ha mar d-emañ an Aeled kaset dimp o tanevellañ noz-deiz d'an Aotrou kement a reomp, neuze 'ta, eo ret, breudeur, chom war evezh e pep koulz, evel ma lavar an Aotrou er Salm, gant aon n'hor gwelfe Doue d'ur c'houlz bennak, o treiñ d'ar gwall hag o tont da vezañ didalvez; ha mar d-omp espernet d'ar c'houlz-se dre ma'z eo Doue leun a drugarez ha dre ma c'hortoz hor gwellidigezh, hor bezet aon koulskoude na lavarfe diwezhatoc'h : " Graet ac'h eus an dra-se ha tavet em eus " (14).

Eil derez an izelegezh eo pa chom an den hep karout ken e youl-eñ, pa ne blij ket ken dezhañ seveniñ e c'hoantoù, met pa'n em stumm en e obererezh diouzh ar gomz-mañ eus an Aotrou : " N'on ket deuet d'ober va youl-me, met youl an Hini en deus va c'haset " (15). En hevelep doare e lavar ar Skritur : " Ar blijadur he deus ar c'hastiz da lod, met an diaesterioù gouzañvet a c'hounez ar gurunenn " (15b)

Trede derez an izelegezh eo plegañ dre garantez Doue d'ar re 'zo a-us dimp, gant pep sentidigezh, diwar skouer an Aotrou en deus lavaret an Abostol diwar e benn : Sentus eo bet betek ar marv " (16).

(13) Sir. 18, 30.(14) Slm 13, 3 ha 49, 21. (15) Ynn 6, 38. (15b) An destenn-mañ n'emañ ket er Skritur, met en Aktoù 'zo eus ar Verzherien. (16) Fil. 2, 8.

Pevare derez an izelegezh eo pa'z eus da c'houzañv er sentidigezh hec'h-unan traoù kalet ha diblijus, pe zoken pa reer ouzhoc'h traoù direizh a bep seurt, neuze tevel ha gant pasianted degemer a galon, dougen kement-se hep fallgaloniñ na kilañ, hervez ma lavar ar Skritur ; " An hini a zalc'ho betek ar penn diwezhañ, hennezh a vo salvet " (17). Hag ivez : " Bez nerzhus a galon ha gortoz an Aotrou " (18). Hag evit diskouez e tle an den feal gouzañv pep tra evit an Aotrou, zoken ar c'hontroliezhoù, e lavar ar Skritur en ano ar re zoaniet : " En abeg deoc'h e vezomp droukroet d'ar marv a-hed an deiz; ober a reer ac'hanomp deñved mat da lazhan " (19). Met o kaout esper diarvar da resev ar gopr doueel, e kendalc'hont en ur lavarout gant levenez : " Trec'h ez omp e kement-se en abeg d'an Hini en deus hor c'haret " (20). Hag en hevelep doare e lavar c'hoazh ar Skritur e lec'h all : " Hon arnodet hoc'h eus, o Doue, hon aprouet hoc'h eus gant an tan, evel ma puraer an arc'hant er forn ; hol laket hoc'h eus da gouezhañ e lasoù, berniet hoc'h eus

trubuilhoù war hor choug " (21). "Hag evit diskouez dimp e tleomp bezañ dindan ur rener, e kendalc'h en ur lavarout : " Laket hoc'h eus tud a-us d'hor penn " (22).

Hogen, ar re a gas da benn dre ar basianted gourc'hemenn an Aotrou er reuzioù hag en diaesterioù, eo ar re a ginnig an eil jod pa'z int bet skoet war eben, a zilez ivez o mantell d'ar re a skrap diouto o zoneg, a ra daou gilometr pa vezont kemeret evit unan, a c'houzañv gant an Abostol Paol ar fals-vreudeur, hag a vennig ar re a vallozh anezho.

Pempvet derez an izelegezh eo diskleriañ d'an Abad, gant un anzavadenn izelek, kement soñj fall a zeu d'ar galon hag an droug graet e kuzh. Aliañ a ra dimp ar Skritur ober evel-se, pa lavar : " Diskouez da hent d'an Aotrou hag esper ennañ " (23). Ha lavarout a ra ivez ; " Kofesait ho pec'hed d'an Aotrou, rak madelezhus eo, rak e drugarez a chom da virviken " (24). En hevelep doare e tiskler ar Profed : " Diskouezet em eus deoc'h va fec'hed ha n'em eus ket kuzhet va direizhderioù. Lavaret em eus : Anzav a rin a-enep din va fec'hedoù d'an Aotrou, ha c'hwil hoc'h eus pardonet din fallagriezhañ va c'halon " (25).

(17) Mzh. 24, 13. (18) Slm 26, 14. (19) Slm 43, 22. (20) Rom. 8, 37. (21) Slm 65, 10-11. (22) Slm 65, 12. (23) Slm 36, 5. (24) Slm 36, 5. (25) Slm 31, 5.

C'hwec'hvet derez an izelegezh eo evit ar manac'h bezañ laouen gant ar pezh a zo dister hag izel, hag en em sellout, e kement tra a vez gourc'hemennet dezhañ, evel ur micherour fall hag hep dellid, en ur lavarout outañ e-unan gant ar Profed : " Me 'zo aet da netra, n'ouzon mann ebet. Evel ul loen amparfal ez on deuet da vezañ dirazoc'h, met ganeoc'h koulskoude emañ bepred " (26).

Seizhvet derez an izelegezh eo en em lakaat izeloc'h ha disteroc'h eget an holl dud all, n'eo ket hepken dre en lavarout a c'henoù, met ivez dre en krediñ a galon, en em izelaet en ur lavarout gant ar Profed : " Me avat a zo ur preñv ha n'eo ket un den, dismegañs an dud ha distaoladenn ar bobl (27). Uhelaet on bet ha goude-se izelaet ha mezhekaet " (28). Ha kement-mañ ivez : " Un dra vat eo bet evidon bezañ bet izelaet, da zeskiñ ho kemennadurioù "(29).

Eizhvet derez an izelegezh eo pa chom ar manac'h hep ober mann ebet nemet ar pezh a zo e-barzh ar Reolenn voutin eus ar manati, pe a vez erbedet gant skouer ar re o deus karg da ren.

Navet derez an izelegezh eo pa vir ar manac'h ouzh e deod da gomz, ha pa chom dilavar betek ma vo graet goulenn outañ : rak ar Skritur a ziskouez dimp n'en em ziwaller ket diouzh ar pec'hed o komz kalz (30), ha ne gerzh ket eeun an teodeg war an douar (31).

(26) Slm 72, 22-23. (27) Slm 21, 7. (28) Slm 87. (29) Slm 118, 71. (30) Krenn. 10, 19. (31) Slm 139, 12.

Dekvet derez an izelegezh eo pa ne vez ket ar manac'h na techet na douget da c'hoarzhin, rak skrivet eo : " Ar penn sod a sav e vouezh en ur c'hoarzhin " (32).

Unnekvet derez an izelegezh eo evit ar manac'h komz sioul ha dic'hoarzh, izelek ha parfet, a frazennoù rouez ha poellek, hep sevel e vouezh, hervez ar pezh a zo skrivet : " An den fur a zo anavezet dre ma komz nebeut".

Daouzekvet derez an izelegezh eo evit ur manac'h n'eo ket hepken bezañ izelek a galon, met c'hoazh diskouez e izelegezh d'ar re a wel anezhañ dre emzalc'h e gorf e-unan, e pep degouezh, da lavarout eo en Ofis-Doue, er sal-bediñ, er manati, el liorz, en hent, er parkoù, ha n'eus forzh pelec'h, pe e vefe azezet pe o kerzhout, pe en e sav, ra vo bepred stouet e benn, e sell stag ouzh an douar, o'n em soñjal e pep koulz kablus eus e bec'hedoù hag o vezañ a-vremañ dirak barn spouronus Doue. Ra vo bepred o lavarout en e galon dezhañ e-unan ar pezh a zisklerie Publikan an Aviel, e zaoulagad stouet war-zu an douar : " Aotrou, n'on ket dellezek, me pec'her, da sevel va daoulagad etrezek an neñv " (33) ha kement-mañ ivez gant ar Profed : " Soublet e choman hag izelaet-meurbet " (34).

(32) Sir. 21, 23. (33) Lk. 18, 13. (34) SIm 118,

O vezañ pignet eta gant an holl derezioù-se a izelegezh, ar manac'h a dizho hep dale betek ar garantez-se evit Doue a gas an aon kuit dre ma'z eo peurlvat. Drezi en em lakaio da virout, diboan, evel en-naturel ha diwar gustum, kement a sevene gwechall gant un aon bennak; en ober a raio, ne vo ken dre spont rak an Ifern, met dre garantez ouzh ar C'hrist, dre voazamant vat ha dre hoal ar vertuzioù.

Kement-se, an Aotrou a deurvezo en diskouez dre ar Spered santel en e vicherour, skarzhet dioutañ e dehoù fall hag e bec'hedoù.

Pennad eizh : An Ofisoù sakr e-pad an noz.

E-pad ar goañv, da lavarout eo, a-dal kala-goañv betek Pask, e savo ar venec'h d'an eizhvet eur eus an noz kontet- mat, en doare m'o devo kousket un tamm muioc'h eget hanterennad an nozvezh, ha ma savint diskennet dija o boued ganto An amzer hag a chomo goude ar Vijezezoù a servijo evit ar studi d'ar vreudeur o deus ezhomm deskiñ tra pe dra eus ar Salter pe eus ar C'hentelioù.

A-dal Pask avat, betek Kala-goañv, e vo reizhet mare ar Vijezezoù en doare ma teuo ar Meuleudioù diouzhtu war o lerc'h (goude ur pennadig d'ar vreudeur da vont er-maez evit ezhommoù an natur) : rak da darzh an deiz eo d'ober ar Meuleudioù.

Pennad nav : Pet Salm a vo lavaret er Vijezezoù ?

E-pad marevezh ar goañv, e vo da gentañ lavaret ar gwerzad-mañ dre deir gwech : " Aotrou, digorit din va muzelloù, ha va genoù a embanno ho meuleudi " (1). Ha staget e vo ouzh ar gwerzad-se ar salm tri gant ar Gloria. Goude-se, ar salm pevarzek ha pevar-ugent - 94 - antifonennet pe da vihanañ kanet. Neuze e teuo ar Meulgan. War e lerc'h, c'hwec'h salm gant antifonenoù. Bet lavaret ar re-se ha goude-se ar gwerzad, e roio an Abad e vennozh. An holl neuze o vezañ azezet war o bankoù, e lenno ar vreudeur a bep eil tro, el levr a zo war al letrin, teir c'hentel, hag e vo kanet goude pep unan ur c'han-respond. Daou gan-respond a vo lavaret hep gloria. Goude an trede kentel avat, ar

c'haner a lavaro ar gloria; ha pa grego d'en lavarout, e savo diouzhtu an holl diwar o c'hoazez dre zoujañs hag azaouez ouzh an Dreinded santel-meurbet.

(1) Salm 50, 17.

Lennet e vo er Vijezezoù al levrioù a-berzh Doue, koulz eus an Testamant kozh hag eus an Hini Nevez, hag ivez an displegadurioù a zo bet graet warno gant an Tadoù brudet evit reizhder o c'hatologiezh.

Goude an teir c'hentel-se gant o c'hanoù-respont, e vo kanet gant Alleluia c'hwec'h salm all. Ha neuze e teuo kentel an Abostol a vo dibunet dre 'n eñvor, ar gwerzad ha pedenn al Letani, da lavarout eo Kirie eleison. Ha gant se e vo echu ar Vijezezoù-noz.

Pennad dek : Penaos e vo graet Ofis an noz e-pad an hañv ?

Adalek Pask betek Kala-goañv, e vo graet gant an hevelep kementad a salmoù hag hon eus lavaret uheloc'h, nemet ne vo ket lennet kentelioù el levr, en abeg d'an nozioù be- zan berr. E-lec'h an teir c'hentel-se e vo displeget dre 'n eñvor unan hepken eus an Testamant kozh, hag e vo staget outi ur c'han-respont berr.

Ar peurrest a vo sevenet evel m'hon eus kemennet, da lavarout eo, ne vo morse er Vijezezoù-noz, nebeutoc'h eget daouzek salm, hep kontañ ar salm tri hag ar salm pevarzek ha pevar-ugent.

Pennad unnek : Penaos e vo graet ar Vijezezoù da sul ?

Da sul e savo abretoc'h ar vreudeur evit ar Vijezezoù. Er re-mañ ivez e vo miret an hevelep kementad. Da lavarout eo, goude kanañ c'hwec'h salm gant ar gwerzad, evel m'hon eus kemennet uheloc'h, ez aio an holl en o c'hoazez gant urzh vat, hervez o renk, hag e vo lennet el levr, evel m'hon eus divizet a-ziaraok, peder c'hentel gant o c'hanoù-respont. Goude ar pevare kan-respont hepken eo e vo lavaret ar gloria gant ar c'haner, ha pa stago d'en ober e savo an holl diouzhtu gant doujañs.

Goude ar c'hentelioù-se e teuo diouzh renk c'hwec'h salm all gant antifonnennoù, evel evit ar re gentañ, hag ar gwerzad. War o lerc'h e vo lennet peder c'hentel gant o c'hanoù-respont, hervez m'hon eus urzhiet dija.

Ha goude-se c'hoazh, e vo lavaret teir c'hanenn tennet eus ar Brofeded, ar re a vo bet divizet gant an Abad. Kanet e vint gant Alleluia. Bet lavaret ar gwerzad ha bet roet e vennozh gant an Abad e vo lennet peder c'hentel all tennet eus an Testamant Nevez, hervez an doare-ober hon eus meneget uheloc'h.

Goude ar pevare kan-respont, e stago an Abad gant ar Meulgan : " C'hwi, Doue, eo an hini a veulomp ". Goude lavarout anezhañ, e lenno an Abad ur pennad eus an Avieloù, an holl vreudeur o vezañ en o sav gant doujañs hag azaouez. Da echu e responto an holl : Amen ! Ha bet roet ar bennozh, e teuo penn kentañ ar Meuleudioù.

An urzh-se evit ar Vijelegoù da sul a vo miret e pep mare, en hañv koulz hag er goañv; nemet - Doue ra viro – e vije ar vreudeur savet re ziwezhat : neuze e vo berraet un tammig ar c'hentelioù pe ar c'hanoù-respont. Hogen, diwall 'zo d'ober a-grenn diouzh kement-se. Mar degouezhfe evelato, an neb a vefe deuet an dra-se diwar e zigasted, en devefe digoll reizh da rentañ da Zoue er sal-bediñ.

Pennad daouzek : Penaos e vo lidet ar Meuleudioù ?

Evit ar Meuleudioù da sul e vo lavaret da gentañ ar salm c'hwech'h ha tri-ugent - 66 - hep antifonenn, en un tenn. Goude-se, ar salm hanter-kant - 50 - gant Alleluia. War o lerc'h, ar salm kant seitek - 117 -, hag ar salm daou ha tri-ugent - 62 -. Ha neuze, ar c'hantik hag ar salmoù a veuleudi. Ur gentel eus Diskuliadur sant Yann lavaret dre 'n eñvor, ur c'han-respont, ar Meulgan, ar gwerzad, ar C'hantik eus an Aviel, al Letani, hag e vo echu evel-se.

Pennad trizek : Penaos e vo lavaret ar Meuleudioù war ar pemdez ?

War ar pemdez e vo lidet ar Meuleudioù evel-henn : lavaret e vo ar salm c'hwech'h ha tri-ugent - 66 - hep antifonenn hag en un tenn, en ur vont gorrek evel da sul, ma vo degouezhet an holl a-benn ar salm hanter-kant - 50 - hag a vo lavaret gant Antifonenn.

Goude-se e vo lavaret daou salm all hervez ar c'hustum, da lavarout eo, da lun ar salm pemp - 5 -, hag ar salm pemp ha tri-ugent - 65 Da veurzh, ar salm daou ha daou-ugent - 42 -, hag ar salm c'hwech'h hag hanter-kant - 56 -. Da verc'her, ar salm tri ha tri-ugent - 63 -, hag ar salm pevar ha tri-ugent - 64 Da yaou, ar salm seizh ha pevar-ugent - 87 -, hag ar salm nav ha pevar-ugent - 89 -. Da gwener, ar salm pemzek ha tri-ugent - 75 -, hag ar salm unnek ha pevar-ugent - 91 Da sadorn, ar salm kant daou ha daou-ugent - 142 -, gant Kantik an Àdlezenn a vo troc'het e daou gloria. En deizioù all, e vo lavaret ur c'hantik tennet eus ar Brofeded, pep hini d'e zeiz hervez ma kan anezho Iliz Roma. Neuze e teuo ar salmoù a veuleudi. Goude-se, ur gentel tennet eus an Abostol dibunet dre 'n eñvor, ur c'han-respont, ar Meulgan, ar gwerzad, ar C'hantik eus an Aviel, al Letani, hag e vo echu.

Hogen, morse ne echuo ar Meuleudioù, na kennebeud-all ar Gousperoù, hep ma lavarfe an Abad d'an diwezhañ, Pedenn an Aotrou, en hec'h hed, en doare ma vo klevet gant an holl, en abeg d'an drein a zroukrañs a zo boaz da ziwanañ etre ar vreudeur. Evel-se, dalc'het ma vint; gant ar bromesa a reont er bedenn-se pa lavaront : " Pardonit dimp hor pec'hedoù evel ma pardonomp d'ar re o deus manket ouzhimp ", ra skarzho ar vreudeur diouto o-unan kement namm a seurt-se.

En eurioù all avat, ne vo lavaret a vouezh uhel nemet dibenn ar Bedenn, ma c'hello an holl respont : " Met hon diwallit diouzh an droug ! "

Pennad pevarzek : Penaos e vo lidet ar Vijelegoù e gouelioù ar Sent ?~

E gouelioù ar Sent avat, hag en holl ouelioù meur, e vo graet evel m'hon eus lavaret ober da sul, nemet e vo lavaret ar salmoù, an antifonenoù hag ar c'hentelioù a zere ouzh an deiz. Ha miret e vo ar reolenn kemennet uheloc'h.

Pennad pemzek : Pegoulz e vo lavaret an Alleluia ?

Adalek deiz santel Pask betek ar Pantekost, e vo lavaret bepred an Alleluia gant ar salmoù koulz hag ar c'hanoù- respont. Met adalek ar Pantekost betek penn kentañ ar C'horaiz, ne vo lavaret nemet gant c'hwec'h salm diwezhañ ar Vijezezoù.

Bep sul avat, nemet er C'horaiz, e vo lavaret gant an Alleluia, ar c'hantikou, ar Vijezezoù, ar Meuleudioù, Prim Tirs, Siks, Non. Ar Gousperoù avat a vo lavaret bepred gant antifonenoù. Evit ar c'hanoù-respont, ne vo lavaret an Alleluia nemet a-dal sul Fask betek ar Pantekost.

Pennad c'hwezec : Penaos e vo graet an Ofisoù sakr e-pad an deiz ?

Hervez ar pezh en deus lavaret ar Profed : " Seizh gwech bemdez em eus embannet ho meuleudi " (1), e kasimp da benn an niver sakr-se, ma peurbaeomp dlead hor servij gant Meuleudioù, Prim, Tirs, Siks, Non, Gousperoù ha Komplidoù. Diwar-benn an Ofisoù-se eus an deiz eo en deus lavaret ar Profed : " Seizh gwech bemdez em eus embannet ho meuleudi ", rak diwar-benn ar Vijezezoù-nnoz en deus lavaret ivez ar Profed : " E-kreiz an noz e saven da rentañ gloar d'hoc'h ano " (2). D'ar c'houlzioù-se eta kinnigomp meuleudi d'hor c'hrouer diwar-benn reizhder e varnedigezhioù, da lavarout eo : d'ar Meuleudioù, da Brim, da Dirs, da Siks, da Non, d'ar Gousperoù, d'ar C'homplidoù; ha diouzh an noz, savomp evit rentañ gloar d'e ano.

Pennad seitek : Pet salm a zo da lavarout gant eurioù an deiz ?

Divizet hon eus dija urzh ar salmin evit ar Vijezezoù hag ar Meuleudioù. Bremañ gwelomp evit an eurioù all.

(1) Slm 118, 164. (2) Slm 118, 62.

Da Brim e vo displeget tri salm distag, ha n'eo ket gant ur gloria hepken. Goude ar gwerzad : " Va Doue, deuit buan d'am skoazellañ ", e vo lavaret meulgan an eur-se a-raok kregiñ gant ar salmoù. Hag echuet an tri salm-se, e vo lavaret ur gentel, ar gwerzad, Kirie eleison, hag an echuadenn.

Tirs, Siks, Non a vo lidet en um hevelep doare : ar gwerzad, meulgan an eur, tri salm, ar gentel hag ar gwerzad, Kirie eleison hag an echuadenn. Mar bez bras a-walc'h ar gumuniezh e vo salmet gant antifonenoù; mar bez re vihan e vo kanet en un tenn.

Ofis ar gousperoù avat a vo anezhañ pevar salm gant antifonenoù. War o lerc'h e vo lavaret ur gentel, ha neuze ur c'han-respont, ar meulgan, ar gwerzad, ar c'hantikeus an Aviel, al letani, pedenn an Aotrou hag an echuadenn.

Ar c'homplidoù a vo anezho tri salm, a vo lavaret wareeun hag hep antifonnenn. War o lerc'h, meulgan an eur-se, ur gentel, ar gwerzad, Kirie eleison, ar bennozh hag an echuadenn.

Pennad triwec'h : E peseurt urzh e vo lavaret ar Salmoù ?

Kroget e vo bepred Eurioù an deiz gant ar gwerzad : " Va Doue, deuit buan d'am skoazellan ! - Va Aotrou, hastit dont d'am harpañ ! ", ar gloria, ha goude-se, meulgan an eur.

Da Brim ar sul e vo lavaret peder rannad eus ar salm kant triwec'h - 118 -. D'an eurioù all, da lavarout eo, Tirs, Siks, ha Non, teir rannad-all eus an hevelep salm kant triwec'h.

Da Brim al lun avat, e vo lavaret tri salm, da c'houzout eo, ar salmoù unan - 1 -, daou - 2 -, ha c'hwech - 6 Hag evel-se da Brim, bemdez betek ar sul, e vo lavaret tri salm, hervez o renk, betek ar salm naoñtek - 19 -. Nemet e vo rannet e div lodenn ar salm nav - 9 -, hag ar salm seitek - 17 -. Hag evel-se e krogo bepred Vijezezoù ar sul gant ar salm ugent - 20 -.

Da Dirs, Siks ha Non al lun, e vo lavaret da bep eur, tri eus an nav rannad a chom eus ar salm kant triwec'h .

Evel-se, ar salm kant triwec'h o vezañ bet displeget e-doug daou zevezh, da lavarout eo gant ar sul hag al lun, e vo kemeret, evit Tirs, Siks ha Non ar Meurzh, tri salm evit pep eur, adalek ar salm kant naoñtek - 119 -, betek ar salm kant seizh war-n-ugent - 127 -, ar pezh a zo nav salm. An hevelep salmoù-se a vezo adkemeret d'an hevelep eurioù betek ar sul. Bemdez ivez e vo miret en hevelep doare, an hevelep meulganoù, kentelioù ha gwerzadoù; ha bepred da sul e vo adkroget gant ar salm kant triwec'h.

D'ar Gousperoù e vo kanet bemdez pevar salm, en ur gregiñ gant ar salm kant nav - 109 -, da vont betek ar salm kant seizh ha daou-ugent - 147 -. En ur zilezel avat ar re a zo bet kemeret dija evit eurioù all, da lavarout eo, eus ar salm kant seitek - 117 - betek kant seizh war-n-ugent - 127 -, hag ouzhpenn-se, ar salm kant tri ha tregont - 133 -, hag ar salm kant daou ha daou-gent - 142 -. Ar reoù all a vo lavaret holl er gousperoù. Ha peogwir e vank tri salm gant se, e vo rannet ar re hirañ e-touez ar re-se hon eus merket uheloc'h, da lavarout eo, ar salm kant eizh ha tregont - 138 -, ar salm kant tri ha daou-ugent - 143 -, hag ar salm kant pevar ha daou-ugent - 144 -. Hogen ar salm kant c'hwezek - 116 - hag a zo berr a vo staget ouzh ar salm kant pemzek - 115 -.

Aozet evel-se urzh salmoù ar Gousperoù, e vo graet ar peurrest, kentelioù, kanoù-respont, meulganoù, gwerzadoù ha kantikoù, evel m'hon eus divizet uheloc'h.

D'ar C'homplidoù avat e vo adlavaret bemdez an hevelep salmoù, da lavarout eo, ar salm pevar - 4 -, ar salm dek ha pevar-ugent - 90 -, hag ar salm kant tri ha tregont - 133 -.

Renket evel-se urzh salmoù an deiz, e vo lodennet ingal an holl salmoù all etre Vijezezoù ar seizh nozvezh, en ur rannañ ar re a zo re hir, en doare ma vo merket daouzek evit pep noz.

Hogen, kemenn a reomp dreist-holl kement-mañ : ma tisplij da unan bennak ar renkadur-se eus ar salmoù, dezhañ d'o urzhian a-hend-all mar kav gwelloc'h; nemet e tleo, n'eus forzh penaos, ober ma vo lavaret bep sizhun en e bezh, ar Saoter a gant salm hag

hanter-kant, ha ma vo bepred adkroget da Vijelegoù ar Sul, gant ar penn kentañ. Setu ar pezh a gemennan dreist pep tra. Rak menec'h hag a lavarfe e-doug ur sizhunvezh, nebeutoc'h eget ar Salter gant ar c'hantikou boaz, a ziskouezfe bezañ gwall-laosk er servij o deus gouestlet. Pa lennomp penaos e kase da benn hon tadoù santel, a galon greñv, en un devezh, kement hag a c'houlenn bremañ klouarded hor c'halonoù ur sizhunvezh a-bezh d'en seveniñ, bezomp da vihanañ evit en ober e-doug keit-se a amzer.

Pennad naoñtek : An doare reizh da salmiñ.

Krediñ a reomp emañ Doue bezant e pep lec'h ha daoulagad an Aotrou o sellout dre-holl ouzh ar re vat hag ouzh ar re fall; neuze, kredomp se evit ar muiañ, hep arvar ebet, p'emaomp gant Oberenn Doue. Dalc'homp soñj atav eus ar pezh a lavar ar Profed : " Servijit Doue gant doujañs " (1). Hag ivez : " Salmit gant parfeted " (2). Ha c'hoazh kement-mañ : " Dirak an Aeled e kanin meuleudi deoc'h " (3). Soñjomp eta penaos e tleomp en em zerc'hel p'emaomp dindan sell Doue hag an Aeled, ha gant se, bezomp o salmiñ en doare ma kloto hor spered gant hor mouezh.

Pennad ugent : An doujañs er bedenn.

Bep gwech ma fell dimp goulenn un dra bennak digant tud c'halloudek, ne gredomp en ober nemet gant izelegezh ha doujañs; na pegen muioc'h ne dleomp ket aspediñ an Aotrou, Doue an hollved, gant kalz a izelegezh ha gant deoliezh c'hlan. N'eo ket o pediñ gant komzoù e-leizh e vimp selaouet, met o pediñ gant purentez a galon ha daeroù a geuz : gouezomp mat an dra-se.

(1) Salm 11, 11. (2) Slm 46, 8. (3) Slm 137, 1.

Berr ha glan e tle eta bezañ ar bedenn, nemet e vefe diwar lusk gras Doue en hor c'halon e rofemp astenn dezhi. Er gumuniezh evelato e vezo berr-tre ar bedenn; ha graet ar sin gant ar rener, ra savo an holl a-gevret.

Pennad un war-n-ugent : Deaned ar manati.

Mar d-eo niverus a-walc'h ar gumuniezh, e vo dibabet enni breudeur a vrud vat hag a vuhez santel, d'o lakaat da zeaned. Eveshaat a raint e pep tra ouzh o degadoù, hervez lezenn Doue ha gourc'hemenoù an Abad. An deaned-se a vo dibabet a seurt ma c'hello an Abad gant surentez lodennañ dezho un dra bennak eus e garg; ha n'int ket da vezañ dibabet diouzh o renk, met hervez dellid o buhez ha furnez o c'helennadurezh.

Hogen mar deufe unan anezho, c'hwezhet gant al lorc'h, da vezañ kavet da damall, e vefe kastizet ur wech, div wech hag un trede. Mar n'houllfe ket gwellaat, e vefe lamet e garg digantañ, hag un all dellezek a vefe laketa en e lec'h.

Diwar-benn ar Priol e tivizomp hevelep tra.

Pennad daou war-n-ugent : Penaos e kousko ar venec'h ?

Pep hini en devo e wele da gousket. Roet e vo da bep unan, hervez diviz an Abad, dilhad-gwele diouzh doare-buhez al lec'h. Mar bez tu, e. kouskint a-gevret en un hevelep kambr. Mar bezont re niverus avat, e renozint dre zegadoù pe ugentadoù, gant re goshoc'h a eveshaio outo. E pep kambr kousket e chomo ur gouloù war enaou betek ar beure.

Kousket a raint gwisket, gant ur gouriz pe ur gordenn en-dro dezho. Met ne virint ket evit kousket o c'hontelloù ouzh o c'hostez, gant aon d'en em c'hloazañ ganto en o hun. Bepred e tle menec'h bezañ prest, da c'hellout, graet ar sin, sevel hep dale, helebini ganto da vont kenti-kentañ d'an Oberenn-Doue, en ur virout evelato pep parfeted ha pep dereadegezh.

Gweleoù ar vreudeur yaouankañ ne vint ket laket an eil e-kichen egile, met skignet e-touez re ar vreudeur goshañ. En ur sevel evit an Oberenn-Doue, en em vroudint sioul kenetrezo, evit n'o devo ket ar re techet d'ar c'houked un digarez bennak.

Pennad tri war-n-ugent : Eskumunidigezh ar felladennerien.

Mar bez kavet ur breur kilpennek, disant, lorc'hus, hibouder, pe boaz da vont e tra pe ra a-enep ar Reolenn santel, pe oc'h ober fae ouzh gourc'hemennoù e vreudeur henañ, ra vo gourdrouzet gant ar re-se ur wech hag un eil gwech e kuzh hervez gourc'hemenn hon Aotrou.

Mar ne d-a ket da wellaat, e vo skandalet dirak an holl. Ha mar ne wella ket c'hoazh goude-se, e vo eskumunuget, mar d-eo barrek da gompren peseurt kastiz eo se. Hogen, mar d-eo kalet a galon, e vo kastizet a gorf.

Pennad pevar war-n-ugent : Peseurt muzul a dle bezañ gant an eskumunugenn ?

Diouzh doare ar felladennoù e tle bezañ muzul an eskumunugenn pe hini ar c'hastiz prizout ar fazioù a vo lezet da varnedigezh an Abad. Mar bez kavet ur breur kablus a felladennoù dister e vo a-walc'h difenn outañ kemer lec'h ouzh taol. Setu amañ penaos e vo kont gant an hini difennet outañ pred ar gumuniezh : ne grogo gant salm pe antifonenn ebet er sal-bediñ, betek m'en devo roet dic'haou; kemer a raio e bred en e bart e-unan, goude pred ar vreudeur, diouzh ar muzul hag ar c'houlz a vo bet kavet mat gant an Abad; da skouer, ma tebr ar vreudeur d'ar c'hwec'hvet eur, e tebro eñ d'an navet ; mar d-eo d'an navet evit ar vreudeur, e vo evitañ d'ar c'huzh-heol, hag e giz-se betek resev e bardon goude dic'haou dereat.

Pennad pemp war-n-ugent ; Ar felladennoù brasoc'h.

Ur breur kablus eus ur felladenn vrasoc'h a vo difennet outañ an daol hag ar sal-bediñ. Hini ebet eus ar vreudeur n'en devo gantañ un darempred bennak na kaozeadenn. E-unan-penn e vezo el labour kemennet dezhañ, o chom e-kañv ar binijenn, o c'houzout en deus douget an Abostol ar setañs spouronus-mañ : " Roet eo bet an den-se d'an Ankoù evit distruj e gorf, ma vo salvet e ene en deiz an Aotrou " (1). Kemer a raio eta e voued e-

unan-penn, diouzh ar muzul hag ar c'houlz a vo bet kavet mat evitañ gant an Abad; ha nikun o tremen e-biou ne lavararo ar bennozh warnañ na war ar boued roet dezhañ.

(1) 1 Kor 5, 5

Pennad c'hwec'h war-n-ugent ; Ar re a yafe gant ar re eskumunuget hep aotre an Abad.

Ma kred ur breur, hep aotre an Abad, darempredin en un doare bennak ur breur eskumunuget, pe dre gomz gantañ, pe dre gas dezhañ un dra skrivet bennak, e kouezho dindan un hevelep eskumunugenn.

Pennad seizh war-n-ugent : Peseurt preder a dle an Abad da gaout e-kenver ar vreudeur eskumunuget ?

Gant preder bras e raio an Abad war-dro ar vreudeur o devo manket, rak n'eo ket ar re yac'h o deus ezhomm eus ar medisin, met ar glañvourien (1). Ha setu perak e tle en em gemer e pep doare evel ur medisin fur : kas a raio d'ar felladenner evel frealzerien guzh, breudeur kozh ha fur a adnerzho evel e kuzulig ar breur diroudet, a vroudo anezhañ da zic'haouiñ gant izelegezh evit e vank, hag a frealzo anezhañ "gant aon n'a vefe beuzet e re vras tristidigezh" (2), met evel ma lavar an Abostol : " Ra gresko ar garantez en e geñver " (3), ha ra bedo an holl evitañ.

(1) Mazh 9, 12. (2) 2 Kor 2,7

Preder brasañ a dle eta an Abad da gaout ouzh ar fella- dennerien, ha difraean gant pep ampartiz hag ijin na gollfe hini ebet eus an deñved fiziet ennañ. Ra ouezo en deus resevet karg da louzaouin an eneoù klañv, n'eo ket da vestroniañ taer war ar re yac'h; ha r.'en devo aon rak gour- drouz ar Profed e lavar Doue drezañ : " Kement a welec'h lart a gemerec'h evidoc'h, ha kement a oa gwan a zistaol- ec'h diouzhoc'h " (4). Ra heulio skouer ar Pastor mat a yeas, goude lezel er menezioù an naontek dañvad ha pevar ugent, da glask an unan-se hag a oa dianket. Ha kement a druez en devoe ouzh e wander ma teurvezas e lakaat war e ziwskoaz hag evel-se e zougen en-dro d'e dropell.

(3) 2 Kor 2, 8. (4) Yec'h 34, 3-4.

Pennad eizh war-n-ugent Diwar-benn ar re na vennint ket gwellaat, evito da vezañ bet kastizet alies a-walc'h.

Ma c'hoarvez gant ur breur chom hep gwellaat goude bezañ bet kastizet alies evit ur mank bennak, ha zoken goude bezañ bet eskumunuget, ra vo graet outañ neuze gant kastiz garvoc'h, da lavarout eo, ra gouezho warnañ poan ar gelastrenn. Mar ne wella ket c'hoazh evel-se, pe zoken - Doue ra viro - mar sav en e lorc'h betek difenn e zoareoù, d'an Abad neuze d'ober evel ur medisin fur : goude implijout al louzou- distanañ ha traetoù an erbedadennoù, goude remedoù ar Skriturioù sakr, hag a-benn ar fin houarn ruz an eskumunugenn pe gloazioù ar gelastrenn, neuze, mar gwel ne servij e holl intrudu da netra, ra gemero c'hoazh uheloc'h tra : ar bedenn, e hini hag hini an holl vreudeur, d'an Aotrou hag a c'hell pep tra da bareañ ar breur klañv-se. Mar ne bare ket zoken en doare-se, neuze ec'h implijo an Abad houarn an troc'h, hervez ma lavar an Abostol : " Taolit kuit

an hini drouk eus ho touez " (1), hag adarre : " Mar fell d'an hini 'zo difeiz mont kuit, ra yelo kuit " (2). Da ziwall ez eus na vefe kontammet gant an dañvad klañv an tropell a-bezh.

(1) 1 Kor. ,5, 13. (2) 1 Kor. 15.

Pennad nav war-n-ugent : Hag-en e tleer resev en-dro ar vreudeur aet er-maez eus ar manati ?

Ur breur, hag a zo aet, pe a zo bet kaset er-maez eus ar manati dre e faot e-unan, mar fell dezhañ dont en-dro, a dleo da gentañ prometiñ skarzhañ dioutañ an tech fall-se en deus kuitaet en abeg dezhañ. Ra vo degemeret neuze er renk izelañ evit amprouiñ dre se e izelegezh. Mar d-afe kuit adarre, e vefe addegemeret betek un trede gwech. Met ra ouezo e vo serret outañ goude-se hent an distro.

Pennad tregont : Penaos kastizañ ar vugale yaouankañ ?

Pep oad ha pep derez a spered a dleer ober outañ evel ma'z eo. Neuze, bep gwech ma fazio ar vugale, pe ar grennarded, pe c'hoazh ar re n'hellont ket kompren a-walc'h pebezh kastiz eo an eskumunugenn, ar re-se eta pa gouezhint en ur faot bennak, a vo kastizet gant yunoù bras, pe skourjezet taer, ma vint laket da bareañ.

Pennad un ha tregont ; Pourvezer ar manati.

Da bourvezer ar manati, ra vo dibabet a-douez ar gumuniezh, un den fur, a ziazez, nag ever, na lontek, nag otus, na turmuder, na dizonest, na termer, na dispigner, met un den a zoujañs-Doue, ma vo evel un tad evit ar gumuniezh a-bezh. Ra brederio ouzh pep tra, ha ra chomo hep ober mann ebet hep gourc'hemenn an Abad. Ra viro ar pezh a vezo bet gourc'hemennet, met arabat dezhañ glac'harin ar vreudeur. Ma c'hoarvez d'ur breur goulenn en un doare diboell un dra bennak digantañ, arabat dezhañ e zoaniañ dre ober fae outañ. Hogen, gant poellegezh hag izelegezh e nac'ho ar pezh a vo bet goulennet outañ.

Ra daolo pled ouzh e ene, o terc'hel soñj bepred eus lavarenn an Abostol : " An hini a zo merour a-zoare a c'hounez dezhañ e-unan ur renk uhel " (1). Ober a raio gant e holl aked war-dro ar re glañv, ar vugale, an ostizidi, ar beorien, en ur c'houzout diarvar e tleo rentañ kont eus an holl dud-se, da zeiz ar varn. Ra sello ouz holl listri ha madoù ar manati evel ouzh listri sakr an aoter. evitañ ne vo netra dister. Ne vo ket douget d'ar bizhoni, na kennebeut-all da foranañ pe da wall-zispign madoù ar manati met ober a raio pep tra e-kentel hag hervez gourc'hemenn an Abad.

Da gentañ holl, ra vo izelek, ha pa n'en devo ket ar pezh a vo bet goulennet, ra responto gant komzoù hegarat; rak skrivet eo : " Ur gomz vat a zo gwelloc'h eget brasañ donezon " (2). Ra bledo gant kement en devo an Abad gourc'hemennet outañ, hep kredout ober war-dro ar pezh en defe an Abad laket a gostez dioutañ-eñ. Kinnig a raio d'ar vreudeur al lod divizet, dilorc'h ha dizale, na vo ket evito un degouezh a bec'hed, en ur zerc'hel soñj eus komz Doue diwar-benn ar c'hastiz miret d' " an neb a rofe droukskouer da unan eus ar re vihan-se " (3). Mar bez re vras ar gumuniezh e vo roet skoazellerien

dezhañ, ma c'he'llo, harpet ganto, kas da benn, a galon sioul eñ ivez, labour ar garg fiziet ennañ. Da goulzioù dereat e vo roet ar pezh 'zo da reiñ, ha goulennet ar pezh a zo da c'houlenn, evit na vo trubuilhet na doaniet den ebet e ti an Aotrou.

(1) 1 Tim. 3, 13. (2) Sir. 18, 17. (3) Mzh. 18, 6.

Pennad daou ha tregont : Diwar-benn binvioù ha traezoù ar manati.

Evit danvez ar manati, e-giz binvioù, dilhad, pe traezoù all a bep seurt, ra welo an Abad pere eo ar vreudeur e vefe sur eus o buhezegezh hag eus o stummadur; ha da bep unan, hervez ma kavo mat, e fizio traoù da ziwall ha da renkañ. Mirout a raio an Abad ur roll eus an traezoù-se evit ma c'hello, pa dremeno ar vreudeur an eil goude egile er c'hargoù merket dezho, gouzout mat petra en deus roet ha resevet en-dro.

Mar grafe unan bennak war-dro madoù ar manati en un doare lous pe ziegus, ra vo gourdroutet; mar chom hep gwellaat, ra vo kastizet hervez ar Reolenn.

Pennad tri ha tregont : Daoust hag e tle ar venec'h kaout un dra bennak dezho o-unan ?

An tech fall-se dreist-holl a zo da zifrapañ betek ar wrizienn er-maez eus ar manati : na gredo den ebet reiñ pe zegemer tra ebet hep aotre an Abad, na kaout un dra bennak dezhañ e-unan; mann ebet, na levr, na tablezennoù, na minaoued, met netra a-grenn, peogwir ne vez ket aotreet dezho kaout perc'henniezh na war o c'horf na war o youl. Hogen kement tra 'zo ret a dleo bezañ gortozet digant tad ar manati-, ha n'eus ket aotre da gaout un dra bennak na vo ket bet roet pe aotreet gant an Abad.

Ra vo pep tra kumun etre an holl evel m'eo bet skrivet;¹ en doare na vo den- o kaout un dra bennak dezhañ e-unan nag o lavarout en defe. Mar bez sourprenet unan o'n em blijout er si-se fall-meurbet, e vo skandalet ur wech ha div; mar ne wella ket, ra gouezho dindan ar c'hastiz.

Pennad pevar ha tregont : Daoust hag e tle an holl resev, eus ar pezh a zo ret, kement ha kement ?

Ra vezo graet evel m'eo bet skrivet : " Rannet e veze da bep hini hervez ma veze ezhomm gant pep unan " (2). Dre-se ne lavaromp ket ober gwelloc'h ouzh hiniennoù - Doue ra viro - met ober hervez gwanderioù pep unan. Neuze an hini en deus nebeutoc'h a ezhommoù, ra lavaro bennozh Doue gant ar pezh en deus hep en em zoaniañ; hag an hini en deus muioc'h a ezhommoù, ra'n em izelaio en abeg d'e wanderioù hep sevel en abeg d'an drugarez diskouezet outañ; hag evel-se e vo an holl izili e peoc'h.

Ober. 4, 32. (2) Ober. 4, 35.

Dreist-holl, arabat da zroug an hibouderezh en em ziskouez evit n'eus forzh peseurt abeg, en ur gomz pe ur jestr bennak. Mar befe kavet unan bennak ouzh en ober, ra vo kastizet garv-meurbet.

Pennad pemp ha tregont ; Sizhunerien ar gegin.

Ar vreudeur en em servijo kenetrezo, en doare na vo hini ebet diskarget diouzh servij ar gegin, nemet e vefe klañv pe dalc'het gant ur garg a bouez; rak ac'hano e c'hounezer gopr ha karantez brasoc'h. Ar re wanañ, evelato, e vo roet skoazell dezho, evit na raint ket o labour gant doan. A-hend-all, ra vo roet skoazell d'an holl hervez stad ar gumuniezh ha doare al lec'hioù. Mar d-eo bras a-walc'h ar gumuniezh, e vo diskarget ar pourvezer diouzh servij ar gegin, hag ivez, evel m'hon eus lavaret, ar re a vefe dalc'het gant kargoù pouezusoc'h. Ar re all avat en em servijo kenetrezo gant karantez.

An hini a dle mont diwar e sizhuniad a naetaio an traoù d'ar sadorn. Kannañ a raio al lienennoù a servij d'ar vreudeur da welc'hiñ o daouarn hag o zreid. Evit an treid, an hini a ya diwar e sizhuniad hag an hini a grog ganti a welcho o zreid d'an holl vreudeur. Daskoriñ a raio d'ar pourvezer binvioù e servij, naetaet ha didorr; ar pourvezer a lakaio anezho en-dro war gont an hini a ya e-barzh, ma ouezho petra 'rehev ha petra 'ro.

Un eur a-raok koulz ar pred, e kemero ar sizhunerien en tu-hont d'al lodenn reoliek, ur banne hag un tamm bara, ma c'hellint da vare ar pred, servijout o breudeur hep grozmol na labour re skuizhus. D'an deizioù-lid avat, e c'hortozint betek diwezh an Oferenn.

Ar re a stag pe a echu gant o sizhuniad a stouo ouzh daoulin an holl er sal-bediñ, d'ar sul, diouzhtu goude fin ar Meuleudioù, en ur c'houlenn ma vo pedet evito. An hini a ya diwar e sizhuniad a lavaro ar gwerzad-mañ : " Benniget oc'h, Aotrou Doue, c'hwi hag hoc'h eus va skoazellet ha va frealzet " (1). Goude en lavarout dre deir gwech, e resevo ar bennozh hag ez aio kuit. War e lerc'h e teuio an hini a ya e-barzh a lavaro ivez dre deir gwech : " Va Doue, deuit buan d'am skoazellañ; va Aotrou, hastit dont d'am harpañ " (2); hag e responto an holl bep gwech. Neuze, resevet gantañ ar bennozh, e stago ar breur gant e garg.

Pennad c'hwec'h ha tregont : Ar vreudeur glañv.

Ober war-dro ar re glañv a vo laket a-raok ha dreist pep tra, hag e vo servijet anezho evel pa vefent ar C'hrist en-gwir, eñ hag a lavar : " Klañv on bet hag hoc'h eus va gweladennet " (1), ha c'hoazh : " Ar pezh hoc'h eus graet da unan eus ar re vihanañ-mañ eo din-me hoc'h eus en graet " (2). Hogen ra soñjo ar re glañv o-unan e vezont servijet evit enorin Doue, ha na chalint ket gant goulennoù dreistezhomm ar vreudeur a servij anezho. Ra vezint gouzañvet koulskoude gant pasianted, rak oc'h ober war o zro e vez gounezet brasoc'h gopr. An Abad eta a daolo brasañ pled na c'houzañvint dilez ebet.

Evit ar vreudeur glañv e vo ur pezh-lojeiz miret dezho a-ratouz, gant ur c'hlañvdiour a zoujañs-Doue, eskuit hag aketus. Kinniget e vo dezho kibellat kement ha ma vo mat evito. Ne vo ket avat aotreet se d'ar re yac'h nemet diaesoc'h, dreist-holl d'ar re yaouank. Evel-se ivez, debriñ kig a vo aotreet d'ar glañvourien aet izil evit o c'hreñvaat; met pa vezint aet e-barzh adarre, an holl a ziuero kig evel boaz.

An Abad a daolo brasañ pled na vefe dilezet ar re glañv gant ar bourvezerien hag ar glañvdiourien rak sellout a ra outañ kement felladenn a vez graet gant e ziskibien.

(1) Slm 85, 17. (2) Slm 69, 2. (1) Mzh. 25,36. (2) Mzh. 25, 40.

Pennad seizh ha tregont : Diwar-benn ar re gozh hag ar vugale.

Daoust da natur Mab-den bezañ techet diouti hec'h-unan da drueziñ ouzh an oadoù-se, ar re gozh hag ar vugale, koulskoude, ra gemero ivez galloud ar Reolenn pled ganto. Ra vo miret soñj bepred eus o gwander, hag e doare ebet ne vo dalc'het evit o boued da strizhder ar Reolenn; hogen, ra vezo graet outo gant trugarez; ha da skouer, e c'hellint kemer o fredoù a-raok an euriou reoliet.

Pennad eizh ha tregont : Diwar-benn lenner ar Sizhun.

Ne dle morse al lennadur ober diouer da daol ar vreudeur, na kennebeut-all ne dle ket ne vern piv dre zegouezh kemer al levr ha lenn; met an hini dibabet evit lenn a-hed ar sizhunvezh a grogo da sul gant e garg. Goude an Oferenn hag ar Gomunion e c'houlennno al lenner nevez digant an holl pedin evitañ, ma kaso Doue pell dioutañ ar spered a vrasoni. Hag ar gwerzad-mañ a vo lavaret dre deir gwech gant an holl er salbediñ, goude dezhañ koulskoude kregiñ gantañ : " Va Doue, digorit din va muzelloù, ha va genoù a embanno ho meuleudi " (1). Ha resevet gantañ ar bennozh ec'h antreo en e garg a lenner.

Ra vo sioulder brasañ ouzh taol, na vo klevet aze nag hiboud na komz digant hini ebet, nemet mouezh al lenner.

Evit ar pezh a zo ret d'an debriñ ha d'an evañ, ra'n em servijo ar vreudeur kenetrezo, evit n'en devo den da c'houlenn tra ebet. Mar befe ezhomm evelkent eus un dra bennak, ra vo goulennet dre sin ur jestr bennak, kentoc'h eget dre gomz. Ha na gredo den ebet goulenn aze un dra bennak diwar-benn al lennadenn, pe un dra bennak all, gant aon na vefe un degouezh a zizurzh; nemet koulskoude e plijfe d'ar rener lavarout berr ha berr un dra bennak kentelius.

Breur ar sizhun a gemero un dra bennak a-raok kregiñ da lenn, en abeg d'ar Gomunion santel, gant aon na ve diaes dezhañ chom wat yun. Goude lenn avat e predo gant sizhunierien ar gegin ha servijerien an daol. N'eo ket hervez o renk avat e vo galvet ar vreudeur da lenn pe da ganañ, met hepken ar re a c'hell skoueriañ mat ar selaouerien.

(1) Salm 50, 17.

Pennad nav ha tregont : Diwar-benn muzul ar boued

D'ar pred pemdez, pe da greisteiz pe da deir eur e vefe, e vo a-walc'h, a gredomp, lakaat war an holl daolioù daou veuz poazh, evit ober diouzh ar gwanderoù disheñvel, ma c'hello kemer eus an eil an hini na c'hellfe ket debriñ eus egile. Neuze daou veuz poazh a vo a-walc'h d'an holl vreudeur. Hogen ma'z eus frouezh pe legumajoù nevez, e vo roet c'hoazh un trede ganto.

Ul luriad-bara a-bouez mat a vo a-walc'h evit an devezh, pe ne vefe nemet ur pred, pe e vefe war un dro lein ha koan. Mar bez koan, e vo miret gant ar pourvezer un drederenn eus al luriad-se da vezañ roet da goan.

Mar bez graet labour startoc'h, e vo en diviz ha galloud an Abad lakaat, mar bez un abeg mat, un dra bennak en tu-hont. Met dreist-holl, diwall diouzh pep re-zebrin a zo d'ober, na vo morse souprenet klañv ur manac'h gant regofad. Rak n'eus netra ken kontrol hag al lontegezh da gement den a zo kristen, hervez ma lavar an Aotrou : "Diwallit na ve ponneraet ho kalonoù gant al lontegezh " (1).

D'ar vugale yaouank a-walc'h ne vo ket servijet kement he d'ar re vras, met nebeutoc'h, en ur virout arboell e pep tra. Tremena a raio an holl hep debriñ, e doare ebet, kig al loened pevarzroadek, nemet ar re glañv hag izil-meurbet.

Pennad daou-ugent : Diwar-benn muzul an evaj.

Pep hini en deus " e zonezon digant Doue, hemañ evel-henn, hennezh evel-se " (1). Tregas-koustiañs am eus eta un tamm o tivizout d'ar re all muzul o bevañs. Koulskoude goude sellout ouzh gwander ar re izil, e kav dimp e vo a-walc'h da bep hini, un heminenn win bemdez. Ar re avat e roio Doue dezho an nerzh da zioueriñ, ra ouezint e resevint o gopr.

(1) Luk. 21, 34. (1) 1 Kor. 7, 7.

Mar goulennfe ezhommoù al lec'h, pe al labour, pe gwrez an hañv, ober gant muioc'h, e vo d'ar rener da zivizout an traoù, en ur deurel evezh dreist-holl na vefe roet re d'ar vreudeur, pe tro dezho da vezviñ. Moarvat e lennomp ne zere tamm ebet ar gwin ouzh ar venec'h, met peogwir n'heller ket degas ar venec'h a-vremañ d'en krediñ, asantomp da vihanañ da chom hep evañ betek hor gwalc'h, met kentoc'h, en greomp gant arboell, rak ar gwin a lak ar re fur o-unan da renaviañ (2).

El lec'hioù ha na vefe ket tu, en abeg da baourentez an traoù, da gaout zoken ar muzul meneget uheloc'h, met kalz nebeutoc'h, pe c'hoazh takenn ebet, ra lavaro annezerien al lec'h-se bennozha da Zoue ha ra chomint hep grozmolat. Rak an dra-se a c'hourc'hemennomp dreist pep tra : chom hep grozmolat.

Pennad un ha daou-ugent : Da beseurt eurioù e tle ar venec'h predañ ?

Adalek ar Pask santel betek ar Pantekost, e verenno ar vreudeur da greisteiz hag o koanint da serr-noz. Adalek ar Pantekost avat, a-hed an hañv, mar n'o deus ket labour er parkoù ha mar n'int ket diaezet gant tommder re vras an hañv, e chomint war yun betek teir eur goude kreisteiz, ar merc'her hag ar gwener. En deizioù all e predint da greisteiz. Dalc'het e vo gant ar pred da greisteiz mar bez labouret er parkoù, pe mar bez re vras tommder an hañv : d'an Abad da varn. Evel-se e vo dezhañ da vuzuliañ ha da aozañ pep tra en doare ma vo salvet an eneoù, ha ma vo graet o labour gant ar vreudeur hep grozmol just ebet.

Adalek ar pevarzek a viz gwengolo betek penn kentañ ar C'houraiz, e predo ar vreudeur da deir eur goude kreisteiz. Er C'houraiz betek Pask e predint goude ar Gousperoù, ha lidet e vo ar Gousperoù e-giz na vo ket ezhomm eus sklerijenn ar gouleier evit ar pred ha ma vo echu pep tra ouzh sklerijenn an deiz. E pep amzer ivez e vo merket eur ar goan pe ar pred en doare ma vo sevenet pep tra ouzh sklerijenn an deiz.

(2) Sir. 19, 2.

Pennad daou ha daou-ugent : Arabat komz goude ar C'homplidoù.

E pep koulz e tle ar venec'h derc'hel gant ar sioulded, met dreist-holl e-pad eurvezhioù an noz. Setu perak, e pep mare, pe e chomfed war yun, pe e vefe koan hervez ar marevezh eus ar bloaz, e savo ar venec'h diouzh taol evit mont raktal d'en em vodañ a-gevret; hag aet en o c'hoazez e lenno unan anezho Displegadennoù Kasianus, pe Buhezioù an Tadoù, pe un dra bennak all a c'hello kenteliañ ar selaouerien. Ne vo ket kemeret avat ar Seizh Levr pe ar Rouaned, rak d'an eur-se ne vefe ket talvoudus d'ar speredoù gwan al lodenn-se eus ar Skritur. Lennet e vint da eurioù all.

En deizioù-yun, goude ur predig-amzer war-lerc'h ar Gousperoù, ez aint diouzhtu d'al lennadenn, hervez m'hon eus lavaret. Lennet e vo peder pe pemp follenn, hervez m' en aotreo an eur, an holl o teredek e-pad al lennadenn-se. Lakomp da skouer e vefe bet dalc'het unan bennak gant ul labour fiziet ennañ, ra zeredo eñ ivez.

Ha goude d'an holl en em vodañ evel-se, e vo lavaret ar C'homplidoù. O vont er-maez goude Komplidoù, ne vo ken aotreet da zen lavarout un dra bennak da hini ebet. Mar befefe kavet unan o terriñ ar reolenn-se war ar sioulded, e vefe kastizet garvmeurbet nemet e vefe dre ezhomm, evit ostizidi o tegouezhout, pe marteze en defe an Abad tra pe dra da c'hourc'hemenn da unan bennak. Nemet an dra-se a vo graet neuze gant parfeted, muzul ha dereadegezh.

Pennad tri ha daou-gent : Diwar-benn ar re a erru war lerc'h d'an Oberenn-Doue,
pe ouzh taol.

Da eur an Ofis-Doue, diouzhtu ma vo bet klevet ar sin, o tilezel petra bennak a vefe en o daouarn, e teredo ar vreudeur gant mall bras, met evelkent gant parfeted evit na gavo ket aze an dizurzh un tu d'en em vagañ. Na vo eta prizet tra ebet kentoc'h eget an Oberenn-Doue.

Neuze an hini a zegouezhfe e Vijeledoù an noz goude gloria ar salm pevarzek ha pevar-ugent - 94 - (hag en abeg da se eo e fell dimp e vefe lennet ar salm-se gorrek ha goustad), ne chomo ket er C'heur en e renk, met en em lakaat a raio war-lerc'h an holl, pe er plas en defe divizet an Abad evit seurt tud diegus, a-zistag diouzh ar re all, ma vezint a-wel dezhañ ha d'an holl; hag aze e chomint betek ober pinijenn dirak an holl goude diwezh an Oberenn-Doue.

Mar hon eus kavet mat lakaat anezho evel-se er renk diwezhañ pe a-zistag diouzh ar re all, eo evit ma wellaint, o vezañ gwelet gant an holl, en abeg d'ar vezh a santint enno o-unan. Rak mar chomfent er-maez eus ar sal-bediñ, e vefe marteze tud evit

mont adarre d'o gwele da gousket, pe evit azezañ er-maez da varvailhat ha da reiñ tu evel-se d'an Droukspered. Hogen, ra zeuint e-barzh, na vo ket kollet pep tra ganto, dezho da reiñ digoll evit ar peurrest.

Da euriou an deiz, an hini a zegouezhfe d'an Oberenn-Doue goude ar gwerzad hag ar gloria kentañ a vez lavaret goude ar gwerzad-se, en em lakaio er renk diwezhañ, hervez al lezenn hon eus divizet uheloc'h; ne gredo ket kenganañ gant kor ar salmerien betek m'en devo roet digoll, nemet marteze ec'h aotrefe dezhañ an Abad gant e bardon; met neuze zoken e tleo ar c'hablus reiñ an digoll.

An hini na zegouezhfe ket ouzh taol a-raok ar gwerzad, -rak d'an holl eo dleet lavarout ar gwerzad ha pedin a-unan evit mont ouzh taol war un dro- mar befe dre zigasted pe youl fall ne vefe ket deut unan d'an ampoent, e vo kastizet betek div wech evit se. Mar chom goude-se hep gwellaat, ne vo ket aotreet dezhañ kemer perzh e pred ar gumuniezh, met disrann diouzh kenseurtiezh an holl e tebro e-unan-penn, bet tennet digantañ e lod win, betek reiñ digoll ha gwellaat. Kastizet e vo en hevelep doare an hini na vefe ket bezant d'ar gwerzad a vez lavaret goude pred.

Ha na gredo hini ebet kemerout un dra bennak da zebriñ pe da evañ a-raok pe goude an eur merket. Met, ma vefe kinniget gant ar rener un dra bennak d'ur breur ha mar nac'hfe hemañ, neuze d'an eur ma c'houlenno ar pezh en devo nac'het da gentañ, pe un dra all, ne vo aotreet dezhañ mann, mann ebet, betek ma roio un digoll a zoare.

Pennad pevar ha daou-ugent : Penaos e roio digoll ar re eskumunuget ?

An hini eskumunuget diouzh ar sal-bediñ hag an daol en abeg da vankoù bras, a chomo stouet e-harz dor ar sal-bediñ d'an eur ma vo lidet enni an Oberenn-Doue; ne lavaro netra, nemet soublet e benn d'an douar, en em daolo ouzh treid an holl vreudeur o vont er-maez eus ar sal-bediñ. Hag ober a raio evel-se betek ma kavo d'an Abad en devo dic'haouet.

Pa vo bet gourc'hemennet outañ gant an Abad dont, ez aio d'en em deurel ouzh e dreid ha goude-se ouzh treid an holl vreudeur ma pedint evitañ.

Ha neuze, mar en gourc'hemenn an Abad, e vo degemeret er C'heur, er renk a zivizo an Abad. Met evelato, na gredet ket kregiñ er sal-bediñ gant salm pe gentel, pe n'eus forzh petra, nemet e vefe bet gourc'hemennet dezhañ a-nevez gant an Abad. Ha da bep eur, pa echuo an Oberenn-Doue, en em daolo d'an douar e-lec'h m'emañ; ha reiñ a raio digoll evel-se betek ma c'hourc'hemenn an Abad dezhañ paouez gant an dic'haou.

Ar re eskumunuget diouzh an daol hepken, evit mankoù disteroc'h, a roio digoll er sal-bediñ betek gourc'hemenn an Abad ; en ober a raint betek d'an Abad reiñ dezho e vennozh en ur lavarout :A-walc'h eo !

Pennad pemp ha daou-ugent : Diwar-benn ar re a ra mankoù er sal-bediñ.

Pa fazio unan bennak en ur zistagañ salm, kan-respont, antifonenn pe gentel, nemet e rofe aze war an taol, dirak an holl, digoll izelek, e vo kastizet garvoc'h, eñ ha ne vo ket bet fellet dezhañ dic'haouin dre an izelegezh ar fazi en devo graet dre e zigasted.

D'ar vugale avat e vo roet skourjez evit seurt fazioù.

Pennad c'hwec'h ha daou-ugent : Diwar-benn ar re a vank en un dra bennak all.

Pa vanko ur manac'h en ul labour bennak, er gegin, er c'hav, e servij an daol, er bouloñjerezh, en ur stal-labour bennak, pe e n'eus forzh pelec'h, pa zeuio da derriñ pe da goll un dra bennak, pe da vankout e n'eus forzh pe zoare, mar chom hep dont raktal dirak an Abad pe ar gumuniezh evit reiñ digoll evit e vank hag anzav anezhañ, neuze, mar bez anavezet gant un all, ra vo kastizet garvoc'h.

Hogen, mar bez ur pec'hed bet chomet e kuzh an ene, ne zisklerio anezhañ nemet d'an Abad pe d'an tadoù speredel, a oar louzaouiñ o gloazioù-int o-unan ha gloazioù ar re all hep diskouez nag embann anezho.

Pennad seizh ha daou-ugent : Penaos kemenn koulz an Oberenn-Doue ?

War gont an Abad e vo kemenn koulz an Oberenn-Doue deiz ha noz, pe en ober a rafe drezañ e-unan, pe e lakfe ar preder-se war gont ur breur aketus, ma vo lidet an holl euriou d'an ampoent. Kregiñ gant ar salmoù hag an antifonenoù a vo graet diouzh renk war lerc'h an Abad gant ar re a vo bet gourc'hemennet se dezho gant an Abad. Na gredo den ebet avat kanañ pe lenn, nemet an hini a c'hell en ober en ur skoueriañ ar selaouerien. Ar garg-se a zo da seveniñ gant izelegezh, parfetiz ha doujañs, ha gant an hini en devo an Abad en gourc'hemennet dezhañ.

Pennad eizh ha daou-ugent : Al labour-korf pemdeziek.

Enebourez an ene eo al leziregezh (1). Setu perak e tle ar vreudeur bezañ dalc'hed da euriou divizet gant al labour korf, ha da euriou divizet ivez gant al lennadenn sakr. Evel-henn, a gav dimp, e c'hell eta bezañ renket an daou euriadur-se.

(1) Sir. 33, 29.

Adalek Pask betek ar pevarzek a viz gwengolo, ar vreudeur a yelo er-maez diouzh ar beure d'ober al labourioù a vo ezhomm, a-dal eur gentañ an deiz betek ar pevarvet eur pe war-dro. A-dal ar pevarvet eur-se betek kreisteiz en em roint d'al lennadenn. Goude kreisteiz, pa savint diouzh taol, e tiskuihint didrouz war o gweleoù : an hini a garfe lenn, ra lenno en e bart e-unan hep trubuilhan ar re all. Graet e vo Non abretoc'hik, war-dro div eur goude kreisteiz, hag adarre e labourint war ar pezh a zo d'ober betek Gousperoù. Ha mar bez rediet ar vreudeur gant ezhommoù al lec'h, pe paourentez an traoù, da zastum o-unan eost ha frouezh, arabat dezho bezañ doaniet; rak neuze ez int menec'h e gwirionez, mar bevont diwar labour o daouarn, evel hon tadoù hag an Ebestel. Ra vo graet pep tra gant muzul evelkent, en a-beg d'ar re a zo gwan o yec'hed.

Adalek ar pevarzek a viz gwengolo betek penn kentañ ar C'horaiz en em roint d'al lennadenn betek diwezh an eilvet eur. D'an eur-se neuze e vo lidet Tirs, ha ra bleustro pep hini betek Non war ar labour gourc'hemennet dezhañ.

D'an taol kentañ eus Non, en em zistago pep unan diouzh e labour da vezañ prest pa sono an eil taol. Goude ar pred e pleustrint war o lennadurioù pe war ar Salmoù.

En deizioù C'horaiz avat, en em roint d'al lennadenn a-dal ar beure betek diwezh an deirvet eur; ha neuze betek an deket eur, pemp eur goude kreisteiz, e labourint diouzh ma vo bet gourc'hemennet dezho. En hevelep deizioù Koraiz e resevo pep unan ul levr eus al Levraoueg, dezhañ d'e lenn penn da benn; al levrioù-se a vo roet e penn kentañ ar C'horaiz. Dreist-holl, ra vo laketañ ur breur kozh pe zaou d'ober tro ar manati d'an eur ma pleustro ar vreudeur war al lennadenn, da deurel evezh na vefe kavet ur breur lezirek o'n em reiñ d'an diegi, e-lec'h bezañ aketus da lenn; pe c'hoazh unan o varvailhat, ar pezh a vefe n'eo ket hepken didalvoud evitañ e-unan, met ivez strafuilhus evit ar re all. Mar befe kavet - Doue ra viro - ur seurt breur, e vefe gourdrouzet ur wech ha div; mar ne wellafe ket e vefe kastizet hervez ar Reolenn, en doare m'o defe aon ar re all.

Nag ivez ne dleo ket ur breur bezañ gant un all d'an eurioù n'int ket bet merket da vezañ a-gevret.

Da sul, e pleustro an holl war al lenn, nemet ar re implijet er c'hargoù. Mar befe ur breur ken didalvoud pe ken diek na vennfe ket, pe na c'hellfe ket studian pe lenn, e vo gourc'hemennet dezhañ ul labour bennak, evit na chomo ket o vakañ. D'ar vreudeur nammet pe izil, ra vo kemennet ul labour pe ur vicher a viro outo da chom lezirek, hep na vefent sammet gant re labour, pe dechet da dec'hout dioutañ. Ra zamanto an Abad d'o gwanded.

Pennad nav ha daou-ugent : Reoliadur ar C'horaiz.

Daoust ma tlefe buhez ur manac'h derc'hel e pep amzer da reoliadurezh ar C'horaiz, koulskoude peogwir n'eus nemet nebeut a dud o kaout ur seurt vertuz, e c'houlennomp di gant an holl mirout e-pad an amzer eus ar C'horaiz, pep glanded a vuhez, da zic'haouin gant an deizioù santel-se an holl vankoù a vo bet en amzerioù all. Pezh a vo graet neuze a-zoare, mar en em ziwallomp diouzh hon holl dechoù fall, oc'h en em reiñ da bedin gant daeroù, da lenn, da gaout keuz a galon ha da ziuereiñ.

En deizioù-se eta lakaomp un dra bennak en tu-hont da zever kustum hor servij : pedennoù ispisial, diouer a voued hag a zied. Ra ginnigo pep hini dre e youl e-unan, e levnez ar Spered santel, un dra bennak en tu-hont d'ar muzul divizet dezhañ, da lavarout eo, ra lakaio e gorf da ziuereiñ un dra bennak eus e voued, e zied, e gousked, e labennerezh, e fentigelloù; ha ra c'hortozo Pask Santel gant levnez ar c'hoant speredel. Koulskoude, ar pezh a fell da bep hini kinnig, r'en disklerio d'e Abad, ma vo graet pep tra diwar e bedenn hag e aotre; rak ar pezh a vo graet hep aotre an tad speredel a vo da lakaat war gont an emfiziañs re-veur hag al lorc'hentez kleuz, n'eo ket war hini an dellid. Pep tra eta a zo da sevenin gant asant an Abad.

Pennad hanter-kant : Diwar-benn ar vreudeur a labour pell diouzh ar sal-bediñ pe a zo en hent.

Ar vreudeur a labouro pell-bras, hep gallout distreiñ e koulz d'ar sal-bediñ, - d'an Abad e vo da welout evit an dra-se -, a lido an Oberenn-Doue el lec'h ma labourint, en ur stouin o glin gant doujañs da Zoue. En hevelep doare, ar re a vo bet kaset en hent ne lezint ket da dremen, int kennebeut-all, an euriou reoliek; met e kement ha ma c'hellint e lidint anezho en o fart, ha ne dremenint ket hep rentañ da Zoue dlead o servij.

Pennad un hag hanter-kant : Ar vreudeur ha n'o deus ket da vont re bell diouzh ar manati.

Ar breur kaset evit ur gefridi bennak, hag a vez gortozet e zistro d'ar manati en deiz-se e-unan, na gredo ket debriñ er-maez, n'eus forzh piv a ginnigo start dezhañ nemet marteze e vefe bet kemennet dezhañ gant an Abad. Mar gra a-hend-all e vo eskumunuget.

Pennad daou hag hanter-kant : Diwar-benn sal-bediñ ar manati.

Ra vo ar sal-bediñ ar pezh a dalv hec'h ano da lavarout, ha na vezet graet enni tra all ebet, na sanailhet enni tra ebet. Echuet an Oberenn-Doue, ez aio pep unan er-maez gant brasañ sioulder, en ur virout an doujañs dleet da Zoue, en doare na vo ket ur breur diaviz bennak evit herzel da bediñ en e bart e-unan an hini a vennfe en ober. A-hend-all, mar fell da unan bennak pediñ da goulzioù all da vezañ siouloc'h, ra zeuio e-barzh ar sal war-eeun ha ra bedo; n'eo ket a vouezh kreñv, met gant daeroù hag e preder e galon»

An hini na bedfe ket sioul evel-se, ne vo ket aotreet dezhañ chom er sal-bediñ, evel m'eo bet lavaret, pa vo echu an Oberenn-Doue, gant aon na vefe diaezet un all gantañ.

Pennad tri hag hanter-kant : Penaos degemer an ostizidi ?

An holl ostizidi o tegouezhout a vo degemeret evel ar C'hrist, rak en e-unan a lavar : " Ostiziad on bet ha va degemeret hoc'h eus " (1). Ha ra vo diskouezet da bep hini enor dereat, dreist-holl da servijerien ar feiz ha d' ar birc'hirined. Pa vo bet eta kemennet degouezh un ostiziad, ra ziredo diouzhtu d'e gaout ar rener pe ar vreudeur, en ur ziskouez karantez dezhañ. Ra vo graet da gentañ ur bedenn a-gevret hag evel-se ra'n em unanint er peoc'h. Met ne vo ket kinniget ar pok a beoc'h nemet goude pediñ, gant aon rak korvigelloù an Diaoul. Er salud-se e-unan, ra vo diskouezet pep izelegezh. Dre stouin ar penn, pe soublañ ar c'horf, dirak an holl ostizidi oc'h erruout pe o vont kuit, e vo kehelet ar C'hrist enno, ar C'hrist hag a zo an hini degemeret.

Bet degemeret evel-se, e vo degaset an ostizidi d'ar sal-bediñ, ha goude-se ec'h azezo ganto ar rener pe an hini a vo bet gourc'hemennet se dezhañ gant ar rener. Lennet e vo dirak an ostiziad lezenn Doue evit e gentelian, ha goude-se e vo graet en e geñver gant pep madelezh.

Ar rener a dorro ar yun en abeg d'an ostiziad, nemet e vefe un deiz a yun bras n'heller ket e derriñ. Ar vreudeur avat a zalc'ho gant o yunoù kustum. Ra skuilho an Abad dour war zaouarn an ostizidi : gant an holl gumuniezh an Abad a welcho o zreid dezho, ha goude o gwelc'hiñ e lavarint ar gwerzad-mañ : " Resevet hon eus, o Doue, ho trugarez e-kreiz ho templ " (2). Ouzh ar beorien avat hag ar birc'hirined e vo diskouezet pep aked ha preder ouzh o resev, rak enno eo e tegemerer ar C'hrist evit ar muiañ.

Rak gant ar re binvidik, an aon en deus an den razo a zoug a-walc'h d'o enorin.

(1) Mzh. 25, 35. (2) Salm 47, 10.

Kegin an Abad hag an ostizidi a vo diouti hec'h-unan evit na vo ket trubuilhet ar vreudeur gant an ostizidi, rak ar re-mañ ne reont morse diouer d'ar manati hag a c'hell erruout da n'eus forzh pe eur. Evit ar gegin-se e vo anvet daou vreur barrek da sevenin ar garg-se. Mar o defe ezhomm, e vefe pourvezet dezho skoazellerien, ma servijint hep hibouderezh. Hag eo hevelep doare, p'o devo nebeutoc'h d'ober, ez aint d'ul labour all gourc'hemennet dezho. Ha ra dalvezo an evezhiadenn-mañ, n'eo ket evito hepken, met evit an holl gargoù er manati : ar re o devo ezhomm, ra vo roet skoazell dezho; hag er c'hontrol, p'o devo amzer vak, ra sentit ouzh gourc'hemenn ar rener.

Evel-se ivez lojeiz an ostaleri a vo fiziet en ur breur a zoujañs Doue. A-walc'h a weleoù gant dilhad-gwele a vo laket eno. Ha renet fur e vo ti Doue gant tud fur.

Arabat d'an hini na vije ket bet gourc'hemennet dezhañ, mont da gaout an ostizidi, na komz outo; met mar kej ganto pe mar gwel anezho, e saludo izelek, evel m'hon eus lavaret, ha goude goulenn bennozh e tremeno e-biou en ur lavarout n'en deus ket an aotre da gomz gant un ostiziad.

Pennad pevar hag hanter-kant : Daoust hag e tle ur manac'h resev lizheroù pe traoù all ?

Hep aotre e Abad, ne c'hell ket, tamm ebet, ur manac'h kas pe resev digant e gerent, pe digant n'eus forzh piv, na kennebeut-all eskemmañ gant breudeur all, lizheroù pe donezonoù pe un dra munut bennak. Ha pa vefe zoken kaset dezhañ gant e gerent, na gredet ket e zegemer a-raok m'en devo kemennet d'e Abad. Ha mar gourc'hemenn an Abad resev an dra, e vo e galloud hernan en reiñ d'an hini a garo; hag arabat d'ar breur a vefe bet kaset an dra-se dezhañ bezañ doaniet gant se, evit na roio ket d'an Diaoul degouezh da c'hoari. An hini a gredfe ober a-hend-all a vo kastizet hervez ar Reolenn.

Pennad pemp hag hanter-kant : Diwar-benn dilhad ha botoù ar vreudeur.

Roet e vo dilhad d'ar vreudeur hervez doare ha temz-amzer al lec'hioù ma vint o chom enno; rak muioc'h a zo ret er broioù yen ha nebeutoc'h er reoù domm. D'an Abad e vo da zivizout.

Evidomp e kav dimp e vo a-walc'h d'ar venec'h, el lec'hioù etre-daou, kaout bep a vantell-gabellek hag a doneg.

Ar vantell a vo blevek er goañv, ha tano pe deuc'h en hañv; ouzh-penn-se ur skapular evit al labour. Da c'holeiñ o zreid, lostroù hag arc'henadoù. Na vezet ket ar venec'h chalet da gaout evit o dilhad pe al liv-man-liv, pe an doare gros-man-gros, met ra vezo an traoù-se ar re a c'heller kaout er vro m'emaint enni, pe a vo kavet da brenañ ar marc'hadmatañ.

An Abad a daolo pled ouzh muzul an dilhad, na vint ket re verr, met muzuliet mat diouzh ar re a wisk anezho. Pa resevint reoù nevez e rento bepred ar venec'h war an taol, an dilhad kozh, hag ar re-mañ a vo miret er sal-dilhad evit ar beorien. Rak a-walc'h eo d'ur manac'h kaout div doneg ha div vantell, evit ezhomm an noz hag evit gallout o gwelc'hiñ. Ar pezh a vefe en tu-hont da se, a vefe re hag a dle bezañ dilamet kuit. Evit ar botoù hag evit kement tra kozh, hevelep tra : o reñtan a raint pa resevint un dra nevez.

Ar re a vo kaset en hent a resevo bragoù eus ar sal-dilhad. Distroet en-dro e rentint anezho, goude bezañ o gwelc'het. Roet e vo ivez dezho mantilli kabellek ha tonegoù gwelloc'hik eget ar re a zougont ordinal; o vont en hent e resevint anezho eus ar sal-dilhad, hag o tistreñ e rentint anezho.

Da zilhad-gwele e vo a-walc'h : ur c'holc'hed, ul linsel, ur pallenn hag ur pennwele. Ar gweleoù-se koulskoude e vo furchet enno alies gant an Abad, gant aon na vefe kavet enno kuzhiadelloù personel. Ha ma vefe kavet un dra n'en divije ket ar manac'h resevet digant an Abad, e vo kastizet garv-meurbet. Evit ma vo diwriziennet a-grenn ar si fall-se a berc'henniezh, e vo roet gant an Abad kement a zo ret, da lavarout eo : mantell, toneg, loeroù, botoù, gouriz, kontell, minaoued, nadoz, frilien, tablezennoù : ma vo lamet kuit evel-se digarez an ezhomm.

Koulskoude ra viro an Abad soñj bepred eus al lavar-mañ eus Oberoù an Ebestel : " e veze roet da bep hini hervez ezhommoù pep unan " (1). Evel-se eta ra sello an Abad ouzh ezhommoù ar re wan ha n'eo ket ouzh youl fall ar re warizius. En e holl zivizoù avat, r'en devo soñj eus ar pezh a rento Doue dezhañ.

(1) Ober . 4, 35.

Pennad c'hwec'h hag hanter-kant : Taol an Abad.

Taol an Abad a vo bepred gant an ostizidi hag ar birc'hirined. Pa vo eta nebeutoc'h a ostizidi, e c'hello an Abad gervel ar vreudeur a blijo dezhañ. Teurel a raio evezh evelato da lezel bepred gant ar vreudeur unan pe zaou vreur kozh, evit mirout an urzh vat.

Pennad seizh hag hanter-kant : Diwar-benn micherourien ar manati.

ma'z eus micherourien e-touez ar venec'h, ra bleustrint war o micher e pep izelegezh, gant ma plijo d'an Abad en aotren dezho. Mar deufe unan anezho d'en em c'hwezhañ en abeg d'e ampartiz a vicher, dre ma seblantfe dezhañ gounit un dra bennak d'ar manati, ra vo distaget hennezh diouzh ar vicher-se ha na bleustro ken warni diwar neuze, nemet marteze e vefe gourc'hemennet en-dro dezhañ gant an Abad, goude dezhañ izelekaat.

ma'z eus da werzhañ tra pe dra eus oberoù ar vicherourien ra daolo pled ar re a dremeno an traoù-se dre o daouarn, ha gredint ober floderezh ebet warno. Ra virint soñj eus Anania ha Safira; gant aon na c'hoarvezfe ganto evel gant kement hini a ro floderezh war vadoù ar manati, gouzañv en o ene ar marv a c'houzañvas ar re-se en o c'horf.

Er prizioù o-unan avat, diwall n'en em silfe droug ar bizhoni; met bepred e vo roet marc'hadmatoc'hik eget gant tud ar bed; ma vo rentet e pep tra klod da Zoue ! (1)

(1) 1 Pêr 4, 11.

Pennad eizh hag hanter-kant : Penaos degemer ervat ar vreudeur nevez ?

D'an hini a zeu d'ar manati evit gwellaet e vuhez, na vezet ket lezet aes an antre dezhañ; met hervez lavar an Abostol : " Aprouit ar speredoù daoust hag eus Doue ez int (1). An hini a zeu eta, ma talc'h da skeiñ en ur c'houzañv habask e-pad pevar pe pemp devezh an dismegañsoù graet outañ hag an diaesterioù laket ouzh e antre, ha ma chom gant e c'houlenn, a vo degemeret da vont e-barzh; ha tremen a raio un nebeut devezhioù e lojeiz an ostizidi. Goude-se e vo degemeret e lojeiz an danvez-leaned, e-lec'h ma studio, tebro ha kousko.

(1) I Yann 4, 1.

Ur breur kozh, gouest da c'hounit an eneoù, a vo kaset dezhañ. Kemer a raio evezh bras outañ e pep tra, o teurel pled hag-en e klask Doue e gwirionez, hag-en ez eo gredus evit an Oberenn-Doue, evit ar sentidigezh hag an dismegañsoù.

Ra vo diskleriet dezhañ an holl draoù kalet ha garv ez eer drezo da Zoue. Ha mar promet derc'hel en e vennad, e vo goude daou viz tremenet, lennet dezhañ ar Reolenn war he hed, ha lavaret dezhañ : " Setu al lezenn a vennez servijin ha stourm dindani; mar gellez he mirout, deus e-barzh mar n'hellez ket avat, ac'h eus frankiz da vont ". Mar chom bepred, e vo laket adarre e lojeiz an danvez-leaned meneget uheloc'h hag aprouet a-nevez e pep pasianted.

Ha goude c'hwec'h miz e vo adlennet ar Reolenn-dezhañ, ma ouezo mat e-barzh pe tra emañ o vont. Ha mar chom c'hoazh, e vo, goude pevar miz, adlennet en-dro an hevelep Reolenn dezhañ. Ha goude bezañ prederiet mat ennañ e-unan, mar promet mirout pep tra hag ober kement a vo bet gourc'hemennet dezhañ, ra vo degemeret er gumuniezh, o c'houzout ne c'hello ken diwar an deiz-se, hervez lezenn ar Reolenn, mont er-maez eus ar manati, na diskargañ diwar e choug yev ar Reolenn, pa c'helle betek-henn, o kaout keit amzer d'en em soñjal, pe nac'hañ pe degemer anezhi.

An hini a vo da zegemer eta a raio e le er sal-bediñ, dirak an holl, diwar-benn e stabilded, gwelidigezh e vuhez hag e sentidigezh, dirak Doue hag an holl Sent, evit ma ouezo e vo kondaonet gant an Hini bet dismegañset gantañ (1), mar gra un deiz bennak en un doare disheñvel diouzh se.

Ober a raio un diell eus e le, en ano ar Sent a zo eno o relegoù, hag en ano an Abad. Skrivañ a raio eus e zorn-eñ an diskleriadur-se. Koulskoude, mar ne ouzfe ket skrivañ, ra bedo un all d'en ober evitañ, d'an danvez-lean d'en sinañ ha d'en lakaat eus e

zorn-en war an Aoter. Pa vo bet laket gantañ, e krogo diouzhtu gant ar gwerzad-mañ : "Va resevit, Aotrou, hervez ho lavar, ma vevin, - na vin ket mezhekaet em. spi " (2). Respont a raio dre deir gwech ar gumuniezh a-bezh d'ar gwerzad, en ur stagañ ouzhpenn Gloria Patri. Neuze e stouo an danvez-breur e-harz treid pep hini ma pedo an holl evitañ, hag adalek an deiz-se e vo kontet e-touez tud ar gumuniezh.

Mar bez perc'henn war un dra bennak, pe en devo dija en lezet gant ar beorien, pe e raio d'ar manati un donezon-lid eus e vadoù, hep mirout evitañ tra ebet, eñ ha n'en deus ket ken, diwar an deiz-se, perc'henniezh war e gorf e-unan.

Raktal goude-se e vo lamet digantañ er sal-bediñ e zilhad personel ma oa gwisket ganto, ha kemer a raio warnañ reoù eus ar manati. An dilhad-se avat, hag en devo diwisket, ra vezint renket ha miret er sal-dilhad : evel-se, mar asantfe un deiz - Doue da viro ! - da vouez an Diaoul, da vont kuit eus ar manati, e vo tennet digantañ, a-raok e lakaat er-maez, pep tra eus ar manati. An diell koulskoude, bet kemeret gant an Abad diwar an Aoter, ne vo ket roet en-dro dezhañ, met miret er manati.

(1) Gal. 6, 7. (2) Salm 118, 116.

Pennad nav hag hanter-kant : Diwar-benn bugale noblañsoù pe beorien a vefe kinniget.

Mar kinnigfe unan bennak eus an noblañs, e vab da Zoue er manati, ha mar befe yaouank c'hoazh ar bugel, eo ar gerent a rafe an diell hon eus meneget uheloc'h. Ra bakint e doubler an Aoter, gant ar brofadenn (1), ar skrid-se ha dorn ar bugel, ha ra ginnigint evel-se. Diwar-benn o madoù e prometint dre le en diell-se, chom hep reiñ netra diouto d'ar bugel kinniget, morse, na drezo, na dre hanterour, e doare ebet, na reiñ tu dezhañ d'o ferc'hennañ.

Mar ne blijfe ket dezho ober evel-se, ha mar c'hoantafent kinnig un dra bennak d'ar manati evel aluzon evit daspren o ene, e raint donezon d'ar manati eus ar madoù a vennont reiñ, en ur virout evito o-unan, ma karont, al levedigerz. Evel-se e vo serret ouzh ar bugel pep dor digor, evit na chomo dezhañ spi ebet a c'hellfe - Doue ra viro ! - e douellañ da vont da goll, ar pezh hon eus desket dre skiant-prenet.

Ra vo graet en hevelep doare evit ar re baouroc'h.

Ar re avat n'o deus mann ebet, ober a raint hepken an diell, ha kinnig dirak testoù o mab gant ar brofadenn.

Pennad tri ugent : Diwar-benn ar veleien a garfe derc'hel da chom er manati.

Pa c'houlennno unan bennak eus urzh ar veleien bezañ degemeret er manati, ne vo ket asantet dezhañ re vuan. Koulskoude, mar dalc'h a-grenn gant ar goulenn-se, ra ouezo e tle mirout holl c'hourc'hemennoù ar Reolenn, hag arabat distardañ tra ebet dezhañ, evit ma vo hervez m'eo bet skrivet : " Keneil, da betra ez out deuet ? " (1).

(1) Gant profadenn an Oferenn, d'an ofertouer. (1) Mzh. 26, 50.

Aotreet e vo dezhañ koulskoude bezañ war-lerc'h an Abad, bennigañ, ha lidañ an oferenn, gant ma vo gourc'hemennet dezhañ gant an Abad. A-hend-all, na gredet ober netra, o c'houzout emañ dindan reizhadur ar Reolenn, hag e tle muioc'h a se skoueriañ an holl gant e izelegezh.

Ma vefe er manati ano eus kargoù da reiñ pe eus traoù all heñvel, e sello renk e zonedigezh er manati evel e hini ha n'eo ket ar renk a vo bet aotreet dezhañ dre zoujañs ouzh e velegiezh.

Ar gloareged ivez, ma c'hoantafe unan anezho bezañ unanet ouzh ar manati, e vefe roet dezhañ ur renk etre-daou, gant ma prometfe mirout ar Reolenn hag ar stabilded.

Pennad unan ha tri-ugent : Penaos degemer ar venec'h estren ?

Pa zegouezho ur manac'h estren eus a bell-vro, mar goulenn chom er manati evel ostiziad, ra vo degemeret keit ha ma fello dezhañ, gant ma kavo mat doareoù-ober al lec'h m'emañ ennañ ha ma tremeno hep strafuilhañ ar manati gant re-veur goulenn, en ur vezañ laouen gant ar pezh a zo.

Mar damallfe tra pe dra gant poellegezh reizh ha gant izelegezh ar garantez, e taolo pled an Abad gant furnez ouzh e gomzou, da c'houzout hag-eñ ne vefe ket bet kaset gant Doue evit ar gefridi-se end-eeun.

Ma vennfe goude-se diazezañ e stabilded, ne vefe ket nac'het outañ ur seurt mennad, pa vefe bet tu da varn e vuhez e-pad ma oa ostiziad.

Hogen, mar befe bet goulennek ha gwall-dechet e-keit ha ma chome en ostaleri, e tlefed n'eo ket hepken mirout d'e stagañ ouzh korf ar manati, met c'hoazh lavarout seven dezhañ mont kuit, gant aon na vefe kontammet ar re all gant e reuzeudigezh. Mar n'eo ket seurt da vezañ kaset er-maez, ra vo degemeret da vezañ unanet ouzh ar gumuniezh; n'eo ket hepken mar en goulenn, met zoken, ra vo aliet dezhañ chom, evit ma vo desket ar re all gant e skouer, ha dre ma servijer e pep lec'h an hevelep Aotrou ha ma stourmer dindan an hevelep Roue.

Ha ma kav d'an Abad ez eo dellezek a se, e c'hello zoken e lakaat en ur renk un tammig uheloc'h. Ha n'eo ket hepken e-keñver renk ar venec'h, met ivez e-keñver renk ar veleien hag ar gloareged hon eus komzet diouto uheloc'h, e c'hell an Abad diazezañ an dud en ur renk uheloc'h eget hini o doriedigezh, mar kav dezhañ e vefe o buhez dellezek a se.

Hogen ra viro an Abad da zegemer da chom er manati ur manac'h eus ur manati-all anavezet, hep asant e Abad, pe hep lizheroù-erbediñ, rak skrivet eo : " Ar pezh na fell ket dit e vefe graet ouzhit, n'en gra ket d'un all " (1).

Pennad daou ha tri-ugent : Diwar-benn beleien ar manati.

Pa venno an Abad e ve abostolet pe veleget unan bennak evit ezhomm e vanati, ra zibabo e-touez ar venec'h un den dellezek eus an urzhioù sakr. Ra'n em viro an hini

urzhiet diouzh ar vrasoni hag al lorc'hentez; ha na gredet ober tra ebet nemet ar pezh a vo bet gourc'hemennet dezhañ gant an Abad, en ur c'houzout e tle bremañ bezañ kalz sentusoc'h c'hoazh ouzh ar Reolenn. Ne gemero ket tu eus e velegiezh evit ankouaat ar sentidigezh ha reizhadur ar Reolenn; met ra gresko muioc'h mui en Aotrou.

Ra viro bepred ar renk en deus dre e zonedigezh er manati, nemet evit servij an Aoter, pe ma vefe laket en ur renk uheloc'h dre zibab ar gumuniezh ha youl an Abad, en abeg da veritoù e vuhez. Neuze zoken, ra ouezo e tle sentiñ ouzh ar reolennoù divizet evit an Deaned hag ar Brioled. Mar kredfe ober a-hend-all e vefe barnet, n'eo ket evel ur beleg, met evel un den disuj. Ha goude bezañ bet gourdrouzet alies, mar chomfe hep gwellaat, e vefe zoken kemeret an Eskob evel test. Ha mar chomfe c'hoazh hep gwellaat hag e bec'hedoù o tont da vezañ anatoc'h, e vefe taolet kuit eus ar manati, gant ma vefe koulskoude ennañ seurt drouk-pennegezh ma nac'hfe plegañ ha sentiñ ouzh ar Reolenn.

(1) Tob. 4, 16.

Pennad tri ha tri-ugent : Renkadur ar gumuniezh.

Mirout a raio ar vreudeur o renk er manati, hervez koulz o distro ouzh Doue ha meritoù o buhez, pe hervez diviz an Abad. Na drubuilhet ket an Abad an tropell fiziet ennañ, ha ra chomo hep divizout tra ebet direizh, evel pa vije dezhañ ur galloud diere. Hogen, ra soñjo bepred e tleo rentañ kont da Zoue eus e holl varnedigezhioù hag oberoù.

Ha neuze, hervez ar renkadur en devo divizet, pe an hini o deus ar vreudeur anezho o-unan, e vo dezho da vont evit ar peoc'h, ar gomunion, evit kregiñ gant ur salm, pe kemer plas er c'heur. E nep lec'h, ne vo divizet ar renk diwar an oad, na rakvarnet dioutañ, rak Samuel ha Daniel, evito da vezañ bugale, a varnas tud kozh (1).

Neuze, nemet ar re hon eus meneget diouzhtu, hag en divije an Abad o laket uheloc'h evit abegoù a-bouez, pe izeloc'h evit abegoù reizh, e vo lec'hiet an holl vreudeur all hervez renk o distro ouzh Doue. Evel-se da skouer, an hini deuet d'ar manati d'an eilvet eur, en em anavezo yaouankajoc'h eget an hini deuet d'an eur gentañ, ne vern a beseurt oad pe uhelgarg e vefe.

Ar vugale avat a vo dalc'het dindan ar Reolenn, gant an holl hag e pep tra.

(1) 1 Sam. 3, 10-18; Danl 13, 45-59.

Ra zougo eta ar re yaouankañ enor d'ar re goshañ, d'ar re goshañ da garout ar re yaouankañ. Ne vo ket aotreet dezho mont an eil d'egile oc'h en em envel gant o ano hepken, met ar re goshañ a lavaro "breudeur" ouzh ar re yaouank; hag ar re yaouank a raio gant "nonni" ouzh ar re goshañ, pezh a verk an doujañs dleet d'un tad.

An Abad avat, hag a vez sellet outañ evel oc'h ober evit ar C'hrist, a vo anvet "Aotrou" ha "Tad", n'eo ket dre emsav an-unan, met dre zoujañs ha karantez ouzh ar C'hrist. Ra soñjo e-unan en dra-se, ha ra'n em ziskouezo dellezek eus ken bras enor.

N'eus forzh pelec'h en em gavo ar vreudeur, e c'houlenco an hini yaouankañ bennozh digant an hini koshañ. Ur breur koshoc'h o vont da dremen, ra savo ar breur

yaouank, hag ivez ra savo evit reiñ plas dezhañ da azezañ ; na gredet ket an hini yaouank mont en e goarez a-unan gantañ, nemet e vefe pedet gant ar breur kozh, ma vo kaset da benn ar pezh 'zo skrivet : " Diskouezit enor an eil d'egile " (1).

(1) Rom 12, 10

Ar vugale yaouank pe ar grennarded a gemero gant urzh o renk er sal-bediñ hag ouzh taol. E lec'h all avat ha dre holl e chomint dindan gward hag evezh betek tizhout o oad-poell.

Pennad pevar ha tri-ugent : Diwar-benn diazezidigezh an Abad

Evit dibab an Abad e vezo dalc'het bepred d'ar reolenn-mañ : diazezañ an hini en devo bet, e doujañs Doue, asant ar Gumuniezh a-bezh; pe zoken diazezañ an hini bet dibabet gant al lodenn vihanañ eus ar Gumuniezh diwar spered reishoc'h. Rak diouzh dellidoù e vuhez ha furnez e gelennadur ez eus da zilenn an hini a zo da lakaat e penn, ha goude ma vefe an hini diwezhañ e renk ar Gumuniezh.

Hogen, mar dilennfe a-unvouezh ar Gumuniezh a-bezh, - Doue ra viro ! - un den a-du gant he zechoù fall, neuze, pa vo anavezet an dizurzhioù-se gant an Eskob emañ al lec'h se en e eskopti, pe gant an Abaded hag ar gristenien a-diar-dro, ra virint ouzh kenasant an dud fall da drec'hiñ, ha ra ziazezint war diegezh Doue ur rener dellezek anezhañ, o c'houzout e tegemerint evit se ur gopr mat, mar en greont diwar reizhder ha gred evit Doue; er c'hontrol, pec'hiñ a rafent o chom hep en ober.

Bet diazezet en e garg, ra soñjo bepred an Abad pebezh samm en deus degemeret ha da biv e tleo rentañ kont eus e garg (1). Ra ouezo e tle servijañ kentoc'h eget mestroniañ. Ret eo dezhañ bezañ desket war Lezenn Doue, evit ma vo barrek d'he displegañ ha da dennañ diouti traoù nevez ha traoù kozh. Ra vezo glan, kerreizh, trugarezus bepred dre lakaat an drugarez dreist ar gwir, evit ma vo graet outañ e-unan en hevelep doare (2). Ra gasaio an techoù fall, met en ur garout ar vreudeur.

Er c'hastizadurioù end-eeun ec'h implijo ar furnez, hep netra re, gant aon da derriñ al lestr en ur glask raskañ re ar mergl; ra sello bepred ouzh e vreskadurezh e-unan, o kaout koun ne dleer ket flastrañ ar gorzenn vrevet (3). Gant se ne lavaromp ket dezhañ lezel an techoù fall da greskiñ; met dilemel anezho gant furnez ha karantez, en ur welout petra 'zo gwell evit pep unan, hervez m'hon eus lavaret dija. Ra strivo da vezañ karet muioc'h eget doujet. Na vezet ket re virvidik, na techet da gaout nec'hamant, na da vont dreist-muzul, na re bennek, na gwarizius, na re ziskredik rak a-hend-all n'en devo diskuizh ebet.

En e c'hourc'hemennoù, ra vo ragevezhiek ha poellek. Pe e vefe e-keñver an Aotrou Doue, pe e-keñver aferioù ar bed, en devfe un dra bennak da c'hourc'hemenn, dezhañ d'en ober bepred gant poell ha kempouez, en ur zerc'hel soñj eus skiant ha furnez Yakob santel, a lavare : " Mar skuizhan va zropelloù gant re-gerzhout, e varvint holl en ur ober un devezh " (4). Oc'h ober e vad eta eus an testeni-se hag eus reoù all c'hoazh a-berzh ar furnez, mamm ar vertuzioù, ec'h aozo pep tra gant muzul, en doare ma c'hoantaio ar re nerzhus ober muioc'h ha na glasko ket ar re wan diflipañ.

Ha dreist-holl, ra viro e pep tra ar Reolenn-mañ, evit ma klevo digant an Aotrou, goude bezañ renet fur, ar pezh en deus lavaret diwar-benn ar servijer mat en devoa rannet e koulz ar gwinizh d'e genservijerien : " E gwirionez, me lavar deoc'h, laket e vo da ren war e holl vadoù " (5).

(1) Luk 16, 2. (2) Jk. 2, 13j Mzh. b, 7. (3) Iz. 42, 3. (4) Gen. 33,13. (5) Mzh. 24, 47.

Pennad pemp ha tri-ugent ; Priol ar manati.

C'hoarvezout a ra re alies e laka diazezidigezh ur Priol dizurzh da ziwan en ur manati, pa'z eus tud c'hwezhet gant ur spered lorc'hus fallakr, a gred dezho bezañ eil-abaded, hag en em laka da vestronian; tud a vag an droukskouerioù, a laka dizunvaniezh da sevel er gumuniezh. Se a c'hoarvez dreist-holl el lechioù ma vez anvet ar Priol gant an hevelep Eskob pe an hevelep Abaded hag ar re a laka en e garg an Abad e-unan.

Aes eo gwelout pegen diboell eo ober an traoù evel-se; rak gant an doare-se da ziazezañ ar Priol e roer end-eeun dezhañ danvez da lorc'hiñ; e lakaat a reer da grediñ ez eo dieub diouzh galloud e Abad, peogwir eo bet en ivez diazezet gant an hevelep re hag an Abad. Ac'hano e tiwan gwarizi, rendael, droukkomzoù, kevezerezh, droukrañs, dizurzhioù; ha pa vez evel-se an Abad hag ar Priol o kaout soñjoù kontrol an eil diouzh egile, ne c'hell o eneoù o-unan, e-kreiz ur seurt dizunvaniezh, nemet bezañ e riskl bras; hag ar re a zo dindano, en ur vont a-du pe du gant an eil pe gant egile, a ya ivez d'an emgoll. Kiriek da gentañ eus ar gwall-se eo ar re o deus laket anezhañ da sevel gant o reoliadurioù.

Setu perak e kav dimp evit mirout ar peoc'h hag ar garantez, ez eo ret e vefe dindan diviz an Abad urzhiadurezh e vanati. Ha ma'z e us tu, e vo meret holl servijoù ar manati gant an Deaned, evel m'hon eus divizet a-ziaraok, hervez m'en gourc'hemenn an Abad. Evel-se, pa vezo bet lodennet ar c'hargoù etre meur a hini, n'en em savo ket unan.

Koulskoude, mar goulennfe al lec'h, pe mar c'hoantafe ar Gumuniezh gant furnez hag izelegezh, ha gant ma kavo mat d'an Abad, e tibabo hemañ, diwar ali ar vreudeur a zoujañs-Doue, unan bennak d'ober dioutañ, eñ e-unan, e Briol-eñ.

Ar Priol-se a sento gant doujañs ouzh kement tra a vezo bet gourc'hemennet dezhañ gant e Abad, ha ne raio tra ebet a-enep youl pe urzhioù an Abad; rak seul vuioc'h ma'z eo uhelaet a-us d'ar re all, seul vuioc'h e tle mirout gant aked reizhadurioù ar Reolenn.

Mar befe kavet ar Priol techet fall, pe touellet gant ar vrasoni hag al lorc'hentez, pe oc'h ober fae war ar Reolenn santel, e vo gourdrouzet dre gomz betek peder gwech.

Mar ned a ket da wellaat, e vo kastizet hervez ar Reolenn. Mar n'en em reisha ket evel-se c'hoazh, e vo diskaret neuze eus e renk a Briol, hag un all dellezek a vo laket en e lec'h. Ha goude-se, mar ne chom ket sioul ha sentus er Gumuniezh, ra vo taolet kuit

eus ar manati. D'an Abad da gaout soñj evelkent e tleo rentañ kont da Zoue eus e holl varnedigezhioù, betegout na zeufe tan ar warizi hag ar gred fall da leskiñ e ene.

Pennad c'hwec'h ha tri-ugent : Porzherien ar manati.

Ouzh dor ar manati e vo laket ur c'houziad fur, a c'hourvezo degemer an dud, goulenn ha reiñ respont, un den diazezet a-walc'h e spered da virout outañ da dreiñ aze en goulo. Ar porzhier a dleo kaout e gell e-kichen an nor, ma vo kavet aze bepred gant ar re a ya e-barzh, prest da respont dezho. Ha raktal m'en devo stoket unan bennak pe m'en devo galvet un den paour, e responto : " Bennozh da Zoue ! " pe " Bennozh ", hag e roio respont diouzhtu, e pep douster ha doujañs-Doue, gant karantez virvidik.

Koulskoude, mar bez tu, e vo savet ar manati en doare ma vo kavet ennañ kement tra 'zo ret, da lavarout eo : dour, milin, liorz, ha stalioù-labour a bep seurt, evit na ranko ket ar venec'h kantren er-maez; rak an dra-se ne dalv mann ebet evit o eneoù.

Ha fellout a ra dimp ma vo lennet ar Reolenn-mañ er Gumuniezh, evit na c'hello breur ebet kemer e ziouiziegezh da zigarez.

Pennad seizh ha tri-ugent ; Diwar-benn ar vreudeur kaset en hent.

Ar vreudeur da vezañ kaset en hent en em erbedo da bedennoù an holl vreudeur ha da re an Abad; ha bepred e vo graet meneg eus an holl ezvezidi goude lidpedenn diwezhañ an Oberenn-Doue.

Deiz o distro, ar vreudeur deut en-dro en em astenno war an douar er sal-bediñ, e pep eur eus an Ofis, pa'z echuo an Oberenn-Doue, hag a c'houlenn digant an holl pediñ en abeg d'o faziou, gant aon na vije bet o daoulagad pe o divskouarn sourprenet en hent gant traoù fall pe komzoù goulo.

Ha na gredet hini ebet displegañ da reoù all tra pe dra eus ar pezh en devfe gwelet pe klevet er-maez eus ar manati, rak drastus eo an dra-se evit meur a hini. An neb a gredfe en ober, ra vo kastizet hervez ar Reolenn. En hevelep doare, ra vo kastizet ivez an hini a gredfe mont er-maez eus sklotur ar manati, pe mont d'ul lec'h bennak, pe ober un dra bennak, ha pa vefe dister, hep aotre an Abad.

Pennad eizh ha tri-ugent : Mar befe gourc'hemennet d'ur breur traoù na vefe ket barrek d'ober.

Mar befe gourc'hemennet d'ur breur traoù diaes pe dic'hallus d'ober, e tegemero an urzh roet dezhañ gant pep douster ha sentidigezh. Mar kav dezhañ ez eo ar samm agrenn en tu-hont d'e nerzh, e tisplego abegoù e zic'hallusted d'an hini a ren warnañ, gant pasianted hag e-kentel, ha n'eo ket gant lorc'h, pe o stourm hag o tizarbenn. Ma talc'h ar rener gant e c'hourc'hemenn daoust d'an displegadenn-se, ra ouezo an den yaouank ez eo evit e vad, ha ra sento oc'h en em fiziout a galon garantezus, e skoazell Doue.

Pennad nav ha tri-ugent : Na gredet ket er manati an eil difenn egile.

Ret eo teurel evezh-kaer na gredo nep hini eus ar manati, e n'eus forzh peseurt degouezh e vo, difenn ur manac'h all, pe bezañ evel ouzh e wareziñ, ha goude ma vefe etrezo kerentiezh a-dost, rak ac'hano e c'hell diwanañ droukskoilh en un doare gwall-grevus. Ma torrfe unan bennak an difenn-se, ra vo kastizet garv-meurbet.

Pennad dek ha tri-ugent ; Na gredet hini ebet kastizañ diwar skañv.

Evit ma vo harzet er manati ouzh pep tech a re vras herrder, ec'h urzhiomp hag e tivizomp ne vo aotreet da zen ebet eskumunugañ unan bennak pe skeiñ ouzh unan eus e vreudeur, nemet en devfe resevet galloud evit se digant an Abad.

Ar felladennerien avat, ra vint gourdrouzet dirak an holl, d'ar re all da gaout aon (1). Evit ar vugale betek o femzek vloaz, e vo karget an holl da deurel pled outo, d'o reizhañ ha d'o diwall, met kement-se ivez gant pep muzul ha furnez. An neb avat a gredfe, hep gourc'hemenn an Abad krozal en un doare bennak ouzh ur breur koshoc'h, pe krugañ diboell ouzh ar vugale o-unan, ra vo kastizet hervez ar Reolenn. Rak skrivet eo : " Ar pezh na fell ket dit e vefe graet ouzhit , n'en gra ket ouzh ar re all " (2).

(1) 1 Tim 5, 20. (2) Tob 4, 16.

Pennad unnek ha tri-ugent : Ra sento ar vreudeur an eil ouzh egile.

N'eo ket d'an Abad hepken e tle an holl rentañ mad ar sentidigezh, met ivez ra sento ar vreudeur an eil ouzh egile, en ur c'houzout eo dre an hent-se a sentidigezh ez aint etrezek Doue. Goude lakaat er penn-kentañ ar gourc'hemennou a-berzh an Abad pe a-berzh ar re laket gantañ da ren un dra bennak - rak n'aotreomp ket e vefe urzhiou prevez laket a-raok ar re-se -, ra sento evit ar peurrest ar re yaouank eus ar re gozh pe goshoc'h, e pep karantez hag aked.

Mar befe kavet unan bennak enebarguzer, ra vo kastizet.

Pa vez ur breur gourdrouzet gant an Abad pe gant ne vern peseurt breur koshoc'h, e n'eus forzh peseurt doare, evit un abeg bennak ha pa vefe dister, pe mar sant emañ ene ur breur koshoc'h konnaret pe savet outañ, ha pa vefe nebeut, neuze, ra stouo raktal ar breur d'an douar ouzh treid egile, en ur chom evel-se da reiñ digoll, betek ma vo pareet ar vrouezenn-se gant ar bennozh roet dezhañ.

Mar ne ra ket evel-se, dre fae, e vo kastizet en e gorf pe mar chom kilpennek, e vo taolet er-maez eus ar manati.

Pennad daouzek ha tri-ugent : Ar gred mat a dle ar venec'h da gaout.

Evel ma'z eo ur gred fallakr a c'hwervoni (1) a zisrann diouzh Doue hag a gas d'an Ifern, evel-se ez eo ur gred mat a zisrann diouzh an techoù fall en ur gas da Zoue ha d'ar vuhez peurbad. Ra strivo eta ar venec'h gant karantez virvidikañ da gaout ar gred-se, da lavarout eo :

diskouez doujañs an eil d'egile (2);
gouzañv gant kalz a basianted kleñvedoù korf ha spered ar re all;
sentiñ gant helebini an eil ouzh egile;
chom hep klask ar pezh a gaver talvoudus evit an-unan,
met kentoc'h klask mad ar re all (3);
en em garout evel breudeur gant glanded (4);
doujañ Doue gant karantez;
karout an Abad gant ur garantez wirion hag izelek;
diwall a-grenn da lakaat mann ebet dreist d'ar C'hrist.
Hag Eñ d'hor c'haso holl a-unan d'ar vuhez peurbadel.
Amen.

(1) Jak. 3, 14. (2) Rom. 12, 10. (3) 1 Kor. 10, 24,33. (4) Rom. 12, 10; 1 Pêr 1, 22; 2 Pêr 1, 7.

Pennad trizek ha tri-ugent : N'emañ ket ar reizhder a-bezh er Reolenn-mañ.

Skrivet hon eus ar Reolenn-mañ, dimp da ziskouez dre ober diouti en hor manatioù, e yevomp en un doare bennak gant onestiz, hag ez omp krog da zistreiñ ouzh Doue. À-hend-all, evit ar re o deus hast da dizhout parfeted ar vuhez relijius, ez eus kelennadurioù an Tadoù santel, a gas an den a vir anezho d'ar barr uhelañ. Rak peseurt pajenn, peseurt komz digant Doue en Testamant Kozh hag en Testamant Nevez, na vefe ket ur reolenn reizh-meurbet evit buhez Mab-den ? Ha peseurt levr eus an Tadoù santel katolik na lavarfe ket en-sklaer dimp penaos mont war-eeun betek hor c'hrouer ? Hag ivez prezennoù ha displegadurioù an Tadoù, o reizhadurioù hag o buhezioù, ha Reolenn hon tad santel Bazilios, na petra int nemet binvioù a vertuzioù evit ar venec'h sentus hag a vuhez vat, ur vezh ruz evidomp-ni hag a vev en un doare laosk, fall ha diegus.

N'eus forzh piv ez out eta, te hag a ya, tizh warnout, war-zu mammvro an neñv, kas da benn gant skoazell an Aotrou Krist, ar Reolenn dister-mañ, a ziskouezomp ganti penn kentañ an hent. Ha neuze a-benn ar fin, e vo traoù brasoc'h, e vo ar barr uhelañ-se a gelennadurezh hag a vertuz hon eus meneget uheloc'h, e c'helli gant gwarez Doue sevel betek ennañ.

oooooooooooooooo

NOTENNOÙ

MENEGADURIOÙ AR SKRITUR

Ar berradurioù implijet amañ evit an oioù levrioù ar Skritur a zo ar re displeget e niverenn 16-17 Studi hag Ober.

Goude ano al levr, an niverenn gentañ, islinennet, a zo hini ar pennad; an eil niverennoù a verk ar gwerzad pe gwerzadoù er pennad-se.

Ar salmoù a zo meneget amañ hervez niverennoù ar Vulgata (kozh).

An destenn implijet gant sant Benead evit e venegadurioù eus ar Skritur a zo evel just, hini ar Vulgata, degaset, hervez an degouezhioù, en un doare pe strishoc'h pe ledanoc'h.

oooooooooooooooooooo

Moulet gant Studi hag Ober, here 1974, Keresperzh, Louaneg, evel niverenn gentañ Levraoueg Studi hag Ober.

Priz an niverenn-mañ : 10 lur

Taolenn

REOLENN AR VENEC'H.....	1
KINNIGADENN AN DROIDIGEZH-MAN.....	2
TAOLENN AR PENNADOÙ.....	3
Amañ e krog KENTSKRID REOLENN AR VENEC'H.....	5
AMAN E KROG TESTENN AR REOLENN.....	7
Pennad kentañ : Diwar-benn ar seurtoù-menech'h.....	7
Eil pennad : Peseurt den e tle an Abad bezañ ?.....	7
Trede pennad : Kuzul ar vreudeur.....	9
Pevare pennad : Pere eo binvioù an oberoù mat ?.....	10
Pennad pemp : Ar sentidigezh.....	12
Pennad c'hwec'h : An tevel.....	13
Pennad seizh ; An izelegezh.....	14
Pennad eizh : An Ofisoù sakr e-pad an noz.....	17
Pennad nav : Pet Salm a vo lavaret er Vijezezoù ?.....	17
Pennad dek : Penaos e vo graet Ofis an noz e-pad an hañv ?.....	18
Pennad unnek : Penaos e vo graet ar Vijezezoù da sul ?.....	18
Pennad daouzek ; Penaos e vo lidet ar Meuleudioù ?.....	19
Pennad trizek : Penaos e vo lavaret ar Meuleudioù war ar pemdez ?.....	19
Pennad pevarzek : Penaos e vo lidet ar Vijezezoù e gouelioù ar Sent ?~.....	19
Pennad pemzek : Pegoulz e vo lavaret an Alleluia ?.....	20
Pennad c'hwec'h : Penaos e vo graet an Ofisoù sakr e-pad an deiz ?.....	20
Pennad seitek : Pet salm a zo da lavarout gant eurioù an deiz ?.....	20
Pennad triwec'h : E peseurt urzh e vo lavaret ar Salmoù ?.....	21
Pennad naoñtek : An doare reizh da salmiñ.....	22
Pennad ugent ; An doujañs er bedenn.....	22
Pennad un war-n-ugent : Deaned ar manati.....	22
Pennad daou war-n-ugent : Penaos e kousko ar venec'h ?.....	23
Pennad tri war-n-ugent : Eskumunidigezh ar felladennerien.....	23
Pennad pevar war-n-ugent : Peseurt muzul a dle bezañ gant an eskumunugenn ?.....	23
Pennad pemp war-n-ugent ; Ar felladennoù brasoc'h.....	23
Pennad c'hwec'h war-n-ugent ; Ar re a yafe gant ar re eskumunuget hep aotre an Abad.....	24
Pennad seizh war-n-ugent : Peseurt preder a dle an Abad da gaout e-kenver ar vreudeur eskumunuget ?.....	24
Pennad eizh war-n-ugent Diwar-benn ar re na vennint ket gwellaat, evito da vezañ bet kastizet alies a-walc'h.....	24
Pennad nav war-n-ugent : Hag-en e tleer resev en-dro ar vreudeur aet er-maez eus ar manati ?.....	25
Pennad tregont : Penaos kastizañ ar vugale yaouankañ ?.....	25
Pennad un ha tregont ; Pourvezer ar manati.....	25
Pennad daou ha tregont : Diwar-benn binvioù ha traezoù ar manati.....	26
Pennad tri ha tregont : Daoust hag e tle ar venec'h kaout un dra bennak dezho o-unan ?.....	26
Pennad pevar ha tregont : Daoust hag e tle an holl resev, eus ar pezh a zo ret, kement ha kement ?.....	26
Pennad pemp ha tregont ; Sizhunerien ar gegin.....	27
Pennad c'hwec'h ha tregont : Ar vreudeur glañv.....	27
Pennad seizh ha tregont : Diwar-benn ar re gozh hag ar vugale.....	28
Pennad eizh ha tregont : Diwar-benn lenner ar Sizhun.....	28

Pennad nav ha tregont : Diwar-benn muzul ar boued.....	28
Pennad daou-ugent : Diwar-benn muzul an evaj.....	29
Pennad un ha daou-ugent : Da beseurt eurioù e tle ar venec'h predañ ?.....	29
Pennad daou ha daou-ugent : Arabat komz goude ar C'homplidoù.....	30
Pennad tri ha daou-ugent : Diwar-benn ar re a erru war lerc'h d'an Oberenn-Doue, pe ouzh taol.....	30
Pennad pevar ha daou-ugent : Penaos e roio digoll ar re eskumunuget ?.....	31
Pennad pemp ha daou-ugent : Diwar-benn ar re a ra mankoù er sal-bediñ.....	32
Pennad c'hwec'h ha daou-ugent : Diwar-benn ar re a vank en un dra bennak all.....	32
Pennad seizh ha daou-ugent : Penaos kemenn koulz an Oberenn-Doue ?.....	32
Pennad eizh ha daou-ugent : Al labour-korf pemdeziek.....	32
Pennad nav ha daou-ugent : Reoliadur ar C'horaiz.....	33
Pennad hanter-kant : Diwar-benn ar vreudeur a labour pell diouzh ar sal-bediñ pe a zo en hent.....	34
Pennad un hag hanter-kant : Ar vreudeur ha n'o deus ket da vont re bell diouzh ar manati.....	34
Pennad daou hag hanter-kant : Diwar-benn sal-bediñ ar manati.....	34
Pennad tri hag hanter-kant : Penaos degemer an ostizidi ?.....	34
Pennad pevar hag hanter-kant : Daoust hag e tle ur manac'h resev lizheroù pe traoù all ?.....	35
Pennad pemp hag hanter-kant : Diwar-benn dilhad ha botoù ar vreudeur.....	35
Pennad c'hwec'h hag hanter-kant : Taol an Abad.....	36
Pennad seizh hag hanter-kant : Diwar-benn micherourien ar manati.....	36
Pennad eizh hag hanter-kant : Penaos degemer ervat ar vreudeur nevez ?.....	37
Pennad nav hag hanter-kant : Diwar-benn bugale noblañsoù pe beorien a vefe kinniget.....	38
Pennad tri ugent : Diwar-benn ar veleien a garfe derc'hel da chom er manati.....	38
Pennad unan ha tri-ugent : Penaos degemer ar venec'h estren ?.....	39
Pennad daou ha tri-ugent : Diwar-benn beleien ar manati.....	39
Pennad tri ha tri-ugent : Renkadur ar gumuniezh.....	40
Pennad pevar ha tri-ugent : Diwar-benn diazezidigezh an Abad.....	41
Pennad pemp ha tri-ugent ; Priol ar manati.....	42
Pennad c'hwec'h ha tri-ugent : Porzherien ar manati.....	43
Pennad seizh ha tri-ugent ; Diwar-benn ar vreudeur kaset en hent.....	43
Pennad eizh ha tri-ugent : Mar befe gourc'hemennet d'ur breur traoù na vefe ket barrek d'ober.....	43
Pennad nav ha tri-ugent : Na gredet ket er manati an eil difenn egile.....	44
Pennad dek ha tri-ugent ; Na gredet hini ebet kastizañ diwar skañv.....	44
Pennad unnek ha tri-ugent : Ra sento ar vreudeur an eil ouzh egile.....	44
Pennad daouzek ha tri-ugent : Ar gred mat a dle ar venec'h da gaout.....	44
Pennad trizek ha tri-ugent : N'emañ ket ar reizhder a-bezh er Reolenn-mañ.....	45
NOTENNOÙ.....	46
MENEGADURIOÙ AR SKRITUR.....	46